

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VESZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Felhők.

Budapest, május 15.

(v.) Sötét, vastag zivatarfellegek gomolyognak a politikai égbolton. Olykor egy-egy villám cikkáz alá belőlük a sűrű, fojtó, rekkenő légbe. Lángirással a meny boltozatjára vészjelző fenyegetéseket rajzol a végzet keze. Valami nagy összeomlás, valami nagy pusztulás sejtelve száll a lelkekre. A tengerpart lakói ismerik ezt a kóros állapotot, mikor a keringő vér, a lüktető agy, a vonagló idegzet előre megérzi az égháborút. *Scirocco-betegség* e kór-ságnak neve. És ez a betegség ül ma a magyar nemzet közéletén. Amitől rettegni kellene, a száguldó szélvész, a kábító égeugest, a romboló-tomboló orkánt, szinte reméli, várja, hívja az ember. Mert tul lenni a katasztrófát, jó és megnyugtató, s mert a zivatar törvénnyel üdőbb megint a levegő s előtör ismét, életet fakasztva, a mindenség teremtő erejének forrása: a verőfény.

Azt a vihart, amely benn lappang a magyar közéletben, ki tudja, melyik pillanat fogja meghozni? Még nem várjuk, még nem hívjuk, még nem reméljük. De tudja Isten, mintha már nem rettegnék tőle. Az elemek csatára véteződnék; összecsapásuk orszasztó lesz, ki tudja, mi minden fog belepusztulni. Csak tisztuljon meg a levegő tőle, csak harsadjon valahára egy rés a rémes felhőkárpiton, csak lövellje végre egy diadalm sugarat a nap erre a köd-ülte, zsibbadó világra. Mely mostoha végzete a magyar nemzetnek hordta egymás fölé e felhőretegeket? Mely viharfészekből áradtak ki ama villámterhes párák, melyeknek szövedéke immár elborítja az egész firmamentumot? Miféle hatalmak mozgósították félelmetes erejüket e nemzet köz-

élete nyugalmának és egyensúlyának feldulására? Hiába faggatjuk e kérdéseinkkel a fátumot. A cikkázó lángirás az égbolton csak hirdeti a zivatart, de nem magyarázza meg a honnant és a miertét. Ötödfél esztendeje múlt, hogy utóljára pusztított egy politikai zivatar e hazában. Amit az az orkán rombolnivalót talált közéletünkben, az érett volt a pusztulásra. Tultengő pártönzés, erőszakká fajult hatalom, a nemzeti szabadság elsatnyulása, a politikai függésnek uralma az egész vonalon. Mikor az égháboru kitört, ez volt az ország állapota. S hogy elvonultak a felhők, nagy volt ugyan a pusztulás, de tisztább lett a levegő s a verőfény új alkotásra serkentette az energiákat. A lerombolt múlt helyére egy erkölcsileg és politikailag megújított kormányzati szellem úgy építette fel a jelent, hogy közmegegyezés költsézőtt a lelkebe. A politikai függés gonosz varázslatát elűzte a megtisztult közfelfogás, s emennek feltétlen és tartós fogantatját erőteljes intézményekkel biztosította a törvényhozás. A közigazgatásban az igazságs- és törvénytisztlet lett urrá. A hatalom elvetette magától az erőszak fegyvereit s még ott is, ahova saját érdeke és életösztöne ellen vétett vele, örömet hódolt a jognak. A közszabadság ápolásában és kímélésében maga a kormány járt jó példával elől. S a parlament, mely addig a pártszenvedelmek durva tusájának porondja volt, a szabad meggyőződések lovagias mérkőzésének színterévé alakult át. Így köszöntött be a jelen. S a hálás közvélemény köszönettel fogadta és becsben tartotta az új erkölesi és politikai javakat, amelyeket e korszak magával hozott.

S néhány hónap óta rohamosan kezdett hanyatlani e javak értéke közéletünkben. Elhalványult az érdem, mely e vívmányokat

hozta; az elmékben lassankint elmosódott az emléke a sivár multnak; az egykor vívmányul üdvözölt kormányzati reform most mintha unott dologgá kezdett volna válni. És megvalósult ismét az a régi tapasztalat, hogy amit az emberek elérni szeretnének, annak becse óráról-órára nőttön-nő szemükben, ha még olyan csekélység is, holott a már kivított kincsek a megszokott birtoklás révén csökkennek az egyéni értékelésben. A mi parlamentünk is mihelyt elfeledte, mekkora zűhéből bontakozott ki a mai rendszer, kicsinyleni kezdte mindazt, ami van, s az emberek belevallották magukat egy folyton szilajodó indulatba, mely a már kiküzdött javakat mindenáron kockára akarta tenni olyasmért, aminek reméit értéke nem áll arányban a játékasztalra dobott nemzeti kincsekkel.

Ebből eredt az egész bonyodalom. Ez a könnyelmű kockajáték lett forrásává a most dúló káoszoknak. Értjük a va banque-játékost a játékasztalnál. Értjük a politikában is. De csak ugy, ha azért tesz kockára sokat, hogy mindent elnyerhessen. Amíg ez a va banque-játék kész kárhozát és tökéletes örület. Mert itt mindent kockára tesznek, hogy valamit nyerhessenek. És a nemzet közvéleménye hiába mozdul meg, a nemzet lelkiismerete hiába ágaskodik. A fékevesztett pártindulat lázasan folytatja az eszevesztett játékot, amelynek vége csak pusztulás lehet.

Azt mondja Nietzsche az ő izgatón misztikus nyelvén, hogy jönnie kell egy nagy és vad káoszoknak, hogy megszülethessék a táncoló csillag. Hát a nagy és vad káosz már itt van. Már gomolyog. Már örvénybe kezd vonni mindent, ami eddig szilárdnak látszott. De haj, meg fog-e méhéből születni a táncoló csillag? A közelgő orkán nem

TÁRCA

Az asszony vallomása.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: **Erdős Renée.**

— Kérnélek, hogy légy kissé türelmes velem és hallgass meg, ambar az ilyen bolonddal mint én vagyok, nem kell szépen bánni, mert csak, annál bolondabb lesz. Mégis érdemes rám hallgatnod, ha kíváncsi vagy kissé a mi fajtánkra és érdeklődöl a dolgaink iránt. Azért nem kell mindent úgy elfogadnod, amint adódik. Nem minden asszony olyan, mint én — istennek hála. De csak hallgass ide. Majd meglátod: abból, amit mondok, mennyi tartozik a többire, mennyi én rám. Azaz, hogy minden én rám tartozik — az egész nagy zűrzavar, amibe jutottam, amiből kimenekülni nem tudok, tán nem is akarok. Jó lenne lenni, mert különös, forró és veszedelmes. Egyszer már közel vitt ahhoz, hogy meghaljak. Ennek a történetét akarom neked elmondani.

Volt tehát egy nap, amikor észrevettem, hogy kisiklott talpam alól a föld. Rettenetes nagy úr alattam, körülöttem; rémséges egyedüliség, amilyen lehet egy erdei gyík sorsa, aki homokos síkságra téved. Tündöttem, mit tegyek, s mert a magányosság terhemre volt és szomorított, először is attól akartam megszabadulni. Tudod te, hogy ha az asszonyok unatkoznak, mindjárt azt hiszik magukról, hogy szerelmesek. En is ilyen formán voltam. Rögötön találkozott is hozzávaló médium egy férfi személyében, akit lelkemből — utáltam. Hát természetes, hogy belé kellett szeretnem. Soha életemben én még olyan okos nem voltam, mint ezzel az emberrel szemben. Az eszem, a két jól látó szemem gyönyörűen munkálkodott azon, hogy a szívemnek semmi beleszólása ne le-

gyen a dologba. Egy érdekes tanulmány előtt álltam. Hogy vihethi bele magát az asszony tudatosan egy szerelmi érzésbe s hogy mik ennek a következményei.

Ime egy ember, akinek egész lényétől irtódom s akihez semmiféle lelki kapcsol nem fűz. Nem ismerem és nem is vagyok rá kíváncsi. Az a kevés, amit róla tudok, éppen elég arra, hogy sohase szerethessem! Hát lássuk. Most meg főgongó álomni mindazt, amit a szerelm v gztészertűségéről az emberek szavalnak. Be fogom bizonyítani, hogy az egész dolog némi tudatosságban épül fel, amit azonban férfi és nő egyforma igyekezettel leplez mindvégig. S hájtoznak, nézik a holdat.

Ah, ennek így kellett történnie. Nem lehetett másképp. A végzet. Oh a végzet!

Mirevaló ez az örökös hazugság? Tessék kimondani. En gondoltam erre, vagy amarra és minden akaratom követte ezt a gondolatot, míg végre tény lett belőle. Mert legtöbbször mi kell a legnagyobb szerelmhez? Egy kis, jelentéktelen dolog. A kézzorításnál egyik új kissé lazábban, vagy szorosabban simul a másik kézhez, mint a többi. Vagy ha akarsz komolyabb motívumot: beszélhetek a *lelkek találkozásáról*. Hasonló gondolkodás, hasonló meggyőződések, egyforma törekvések és célok, jó. Ezek mindzsidék és fontos dolgok. De végre is nem hoznak közel egymáshoz két embert annyira, hogy azok egymás karjaiba boruljanak. Ehhez egyéb közvetítő erők kellene. Egy villamos mosoly. Egy sokatmondó tekintet. Az ajkszélének furesa kis rándulása. Szóval a szerelem léhaságokon épül fel. Megmondta ezt már Tolsztoj és mások is, asszony- és férfi-ismerők. Szóval titkos végzet nincs. Legfőleg apró véletlenek, ezekről meg nem érdemes beszélni.

Mondom, hogy én elfogultan voltam. Akár ha nem is rólam lett volna szó. Jártam, keltem, mosolyogtam, apró kis csataterveket szőttem sa-

ját magam ellen és valósággal előre diadalmaskodtam azon, hogy mennyire le fogom győzni a régi énemet, mely eddig ugyancsak hitt a végzet-szerűségben.

Béle fogok szeretni egy emberbe, aki nekem egy cseppet sem rokonszenves. Meg fogom mutatni.

A dolog egészen jól ment. A médium meglehetősen kellemes és becses kísérleti tárgyának bizonyult. Lassanként levezteket mindazokat a tulajdonságokat, melyek visszatetszők voltak szememben. En legalább úgy hittem, hogy levezteket. Dehogy. Csak én kezdtem nem venni észre őket. Ment, ment a dolog szépen előre. Már annyira voltunk, hogy beszélünk egymással a szerelemről, sőt mindegyre jobban kezdtük érezni is — mig egy napon — most jön a komikum — egészen ránk tört, szinte megijesztett és arra készítetett, hogy hagyjam abba a kísérletezést.

Hát jó. Hisz ennél mi sem könnyebb. Abba-hagytam. Nem láttuk egymást. Gondoltam, minek. Most már mindent tudok. Egy félszertendő eltelt a gyönyörű bohósággal. Valóban jó és kedves dolog volt. De már elég. Így voltam. Am kis idő múlva kezdtem véghetetlenül szomorúnak érezni magam. Nem értettem miért, hirtelen forró türelmetlenség fogott el. Egy lázongás volt a kedélyem, vérségem, agyam, minden.

— Mi ez? — gondoltam, — már megint az unalom? Jó, hát hívjuk vissza. Es hívtam. S képzeld, mi történt? Nem jött. Azt mondta egész nyíltan és őszintén, hogy nem jön. Nem jön, mert ő szeret, én pedig nem szeretem. Tudja, hogy nem szeretem. Hallott valaha ilyen bolond dolgot a világ? Olyan módon még sohasem hódítottak meg asszonyt, hogy távol tartották magukat tőle. Mit akar ez a kísérleti-ferfi? Mit akar? Hát semmit sem akar. Egy nyugodt és józan böles volt, aki nem engedte magát szét darabolatni általam.

lesz-e olyan zivatar, amely csak rombolni tud, de tisztítani nem?

Az obstrukció.

Budapest, május 15.

A t. Ház engedelmevel Pichler Győző ma napirend előtt reflektált Tomasi Miklós kőpalea beszédére. Betegen vállalja Pichler ezt a kötelességet, de egészségesen teljesítette. A szélsőbalról higgadtan és tárgyilagosan nem válaszolt volna a horvát állásfoglalásra s válaszában legnagyobb része több volt egyszerű pártnyilatkozatnál, mert az egész magyarság felfogását is tükrözte. Majdnem másfél óra hosszat, adatokkal és argumentumokkal, minden indultossággal mellőzve szólta polemikáját s ha a szélsőbal őszinte ovációkkal jutalmazta, Pichler becsületosan rá is szolgált.

A napirend annál lomhábban és üresebben űrlődött le. Hellebronth Géza egyszerűen kibeszélte az ülést.

A képviselőház ülése május 15-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf Tildy Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, miniszterelnök, Láng Lajos, Cseh Ervin.

Elnök megnyitja az ülést. Főolvasás és hitelesíti a múlt írásjegyzőkönyvét, majd előterjesztik az irományokat.

Pichler Győző: Reflektál — félreértett szavainak helyreállítása című — Tomasi Miklós tegnapi beszédére. A horvát képviselő foglalkozott a szülő legutóbbi főszóvalásával s éppen ezért kéri a Házat, hogy hosszabban feleljen neki. (Helyeslés.)

Elnök: A Ház ezt megengedi.

Pichler Győző: Tomasi egész igyekezete azon volt, hogy jó hazafi színében tűnjék föl, de hogy egyáltalán otthon se rontsa el senkivel a dolgát. Tomasi beszéde nem száll szembe a horvátországi eseményekkel, hanem ezekre magyarázatokat, oktatásokat keres és ezzel a magyar nemzet, a magyar állam, a magyar kormány ellen, semmint a horvát zavarások ellen foglal állást. Tomasi beszélt a magyar nemzeti hadseregéről, s ennek föllállítását helyeselte, de ravasz fordulat azzal fejezte be e végpesszusz, hogy csak akkor, ha husz millió magyar lesz e hazában. (Nagy zaj a bal- és szélsőoldalon.) Oly hirtelen használta tegnap a horvát képviselő e ravasz fordulatot, hogy rögtön nem is tudta visszautasítani azt a merényletet a magyarság ellen. Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy Horvátországban csak 1.473.000 horvát van, szerb 610.909 van ott.

Jostpovich Imre: Csak valláskülönbség van közöttük.

Ugron Gábor: Ez nem áll. A horvátországi szerbek nemcsak szerb vallásúak, hanem szerb nemzetiségűek is.

Pichler Győző: Nem hiszi, hogy csak vallás-

kérdés választaná el a horvátokat a szerbekről, mert különben nem lettek volna oly véres tüntetések a szerbek ellen. (Ugy van! a szélsőbalon.) Egyéb nemzetiség van a Dráván túl 67.000 magyar 90.000 német 134.000 van s kisebb számmal rutén és tót. Ezekből az adatokból az tűnik ki, hogy a horvátok, tekintve kis számukat a többi nemzetiségekkel szemben, csak a magyar állam főnhatósága mellett élhetnek meg és virágozhatnak föl. (Helyeslés a szélsőbalon.) Szám szerint igazolja, hogy Ausztriában is kis számuak a horvátok s a németek is alig érik el ott a hét milliót. Kérdi tehát, mi jogon van a horvátoknak horvát katonai vezénylőtlet s mi jogon németnyelvű a közös hadsereg, amikor a horvátok is, németek is sokkal kisebb számmal vannak a monarchiában, mint a magyarok. Tomasi felszólalása amikor tudja, hogy mily hatalmas alkotmányt kapott az a kis horvát nemzet fölünk, nem volt egyéb nagyzás hőbortál.

Jostpovich Imre: Tessék a törvényt olvasni.

Pichler Győző: Ismeri a törvényeket. Ezzel szemben rámutat Lengyelország sorsára. ahol tüzeléssel németesít mindent Németország. S íme, nálunk egy maroknyi nép képviselője, kegyesen megengedi a nagy magyar nemzetnek, hogy érvényesüljön, ha husz millió főből fog állani. Kiemeli, hogy a Horvátországot velünk összekötő kapocs, amelyre Deák Ferenc is hivatkozott, nem oly erős; bizonyítja ezt, hogy 1848-ban még csak rokonszenvet sem tanúsítottak velünk szemben a horvátok. A horvátokkal szemben, az igazság és a hagyomány megbénításával, mégis nagylelkű volt a magyar nemzet: alkotmányt adott nekik, állami hivatalos nyelvük minden magyar-horvát közöségben horvát, van külön honvédségük, vezényleti nyelviük horvát s íme, mind ezért hálából, amikor az osztrák-magyar közöségben a magyarság jogainak az érvényesüléséért küzd, a horvátok nem a magyarok, hanem az osztrákok mellé állanak. Tomasi tegnap azt is mondotta, hogy Horvátországban nem szeretik a bánt, mint az elszakított Széll Kálmánt; emittette azt is, hogy Horvátországba a zavarások céljaira Magyarország határain belül jönnek-mennek pénzek, de rögtön hozzátette, hogy sem katonai, sem bécsi kéz nem rendezi a zavarásokat. A képviselő urnak tudnia kell, honnan jönnek a pénzek és éppen ezért nyilatkozzék! (Zaj.)

Kubik Béla: Ha nem nyilatkozik, akkor nem hazafi.

Pichler Győző: Tudnunk kell azt, aki ad arra pénzt, hogy a magyarok ellen lézadás szítottassák.

Jostpovich Imre: Tomasi megmondta, hogy keletkeznek ezek a zavarok.

Kubik Béla: De ki adja a pénzt? Önöknek tudniok kell!

Pichler Győző: Tomasi is, a bán is azt hangoztatta, hogy a horvátországi zavarok szervezői között vannak a magyar obstrukcióval. Ez ugy tünteti föl a dolgot esetleg a külföld előtt, hogy a függetlenségi pártnak része volna a zavarás csillapításában.

Kubik Béla: Ez csak csunya meggyanúsítás.

Pichler Győző: Ez természetesen nem igaz. A kormány is azt mondja, hogy nincs része a horvátországi eseményekben, valamely pártnak azonban mégis kell lennie, amely a pénzt adja a horvátoknak.

(Főkiáltások a szélsőbalról: A kormánypárt gratulál Tomasiának! Omnan jön a pénz. Nagy zaj.) Széll Kálmán: Ezt a gyanusítást visszautasítom.

Pichler Győző: A miniszterelnök közbeszólása megvédi a szabadelvűpártot, most már a néppártot

borzasztóbb lett. Láttam, hogy átútott és kifogott rajtam s hogy meg akar alázni. A szemé szögletében csillogott egy nagy győzelem előérzete. És nem volt türelmetlen. Várt, várt, míg majd jön magától, míg egy napon megcsókolom a kezét és előlök a nagy bevállással.

Azért se! Most már minden erőmet megfeszítem, hogy megmaradjak a régi álláspontomon. Hiszen meg lehettem elégedve. Elértem azt, amit akartam. Szerelmes lettem egy kiválasztott emberbe, tagadva minden ösztönt és végzettségűséget.

És íme ez utóbbi, mert nélküle vettem fel a játszmát, most ellenem tör és megbosszulja magát rajtam. És milyen kiemeletlenül! Milyen rettenetesen! Arra kényszerít, hogy rakjam le a feyvert egy bevett vár előtt.

Hát ez örülség. Ezt nem tehetem. Pedig mesoda kinokat álltam ki. Mondom, hogy meg akartam halni. S ez a férfi csak vár, csak vár, szépen, nyugodtan, türelmesen.

Kérdések: meddig? Az ítéletnapig? És mire? Hiszen tudja, hogy szeretem. De azt akarja, hogy egészen ösztörjök és megsemmisüljék önmagam előtt. De nem. Küzdeni fogok mégis lehetemig. Küzdeni. Szörnyű elgondolni, hogy lát engem és tudja, hogy szenvedek.

S emellett örök — egy mondása:

— En szeretem. De maga mit akar?

— Hát kérlek — azt mondja: szeret.

— Hát mért nem parancsolja meg, hogy beszéljék végre őszintén, hogy mondják el mindent. Nem, ő csak vár. En pedig megbolondulok. Meg fogok bolondulni. Mert tarthatatlan a helyzet. Ugy érzem magamat, mint a halászt, aki egy óriás halat fogott s az hálóstól együtt húzza be felé a vízbe.

Nemskára benne leszek és akkor — végem. Csak ezt akartam mondani. Hogy lásd, milyen gyámoltalanok vagyunk mi mindenható asszonyok.

kérdi, hogy ő adta-e a pénzt a horvátoknak? (Zajos ellentmondások a néppárton.)

Busath Ferenc: Nincs szidónk, aki pénzt adjon. Pichler Győző: Reméli, hogy a néppárt külön főszóvalással is fog találkozni, mert a szülő most minden pártot meggyanúsított.

Jostpovich Imre: Csak mentől jobban obszraljon.

Pichler Győző: Tiltakozik az obstrukálás vádjá ellen, a szölvét politikai lelkiismerete és hazafias meggyőződése vezeti bizonyos dolgok kutatására. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Papp Zoltán: Ki adta a pénzt a horvátoknak?

Pichler Győző: A legnagyobb abszurdum, hogy engedjük szemünk láttára előleszámitani a forradalmat ellenünk! A zavarásokban nem azt követelték a horvátok, hogy a magyar eimer mellé tegyék föl a horvát cimert is, hanem azt követelték, hogy vegyék le a magyar cimert. Azt kérte, mi jogon akarják a magyar cimert leszágitani? Ezt nem lehet elnézni és elhallgatni! (Nagy zaj a szélsőbalon.) Nem engedhetjük meg, hogy meggyalázzák a mi államügyünket. (Helyeslés a szélsőbalon. Főkiáltások: Ez a hála a horvát utólevélért.) A horvát történelmet nézve, azt látjuk, hogy mindig a zsarnokság szolgálatában állottak a horvátok. Landsknecht szolgálatát végezték. A magyar nemzet szívére ölelte, gondozta, ápolja őket, nékik hát kötelességük volna kezébe fogva a magyar nemzetet haladni a kultúra és a vagyonosodás fejlesztésében. Karoajk fel önk, hazafias magyar horvátok a horvát népet, hozzanak a régi osztrák törvények helyett modern törvényeket, adjanak a népek széleskörű választói jogot, sajtószabadságot és értessek meg vele, hogy csak magyar testvéreikkel szívben, lélekben egyesülve, boldogulhatnak. (Zajos ajánzás a szélsőbalon s főkiáltások: Születet kérünk!)

(A kvóta-deputáció.)

Elnök: Következik a napirend, a tárgyalás folytatása a kvóta-bizottság kiküldetéséről szóló miniszterelnöki határozati javaslat tárgyalása fölött.

Endrey Gyula: Nem vagyunk határozatképesek.

Elnök: Negyvenen vagyunk. Tessék beszélni.

Hellebronth Géza: A kvóta-küldetés megválasztásához nem járul hozzá, mert ez is szegényítette az országot, mindig emelte a kvótát, miután sajnós, nem Horánszky Nándor, hanem Láng Lajos kvóta-tanulmányát tette magáévá.

Pap Zoltán: A Ház nem tanácskozásképes.

Elnök: Negyven képviselő jelen van. Tessék a beszédét folytatni.

Hellebronth Géza: Hosszasabban kíván foglalkozni a miniszterelnök beszédével. Mielőtt azonban főszóvalással eme részére átérne, szünetet kér.

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

(Szünet után.)

Elnök: Újból megnyitja az ülést.

Hellebronth Géza: A miniszterelnökkel szemben hangsúlyozza, hogy csak a katonai javaslatok visszavonásával kaphat valamit az ellenzék. Birálja a földmivélségi miniszter beszédét, amelyben az minden bajt az ellenzék oltotta. Követeli az állam minden szervében a magyarság érvényesülését, különösen a magyar nyelv behozatalát a hadseregbe. Védelmébe veszi az ellenzék küzdelmét, amely a nemzet jogairól íotyk. A határozati javaslatot nem fogadja el. (Elhárítás a szélsőbalon.)

Forsyay Miklós: Kéri holnapra halasztatni a beszédét, tekintettel az előrehaladott időre. (Helyeslés.)

Elnök: Megállapítván a holnapi ülés napirendjét, az ülést háromnegyed két órakor bezárja.

BELFÖLD

Törvényjavaslat a külkereskedelmi statisztikáról. A képviselőház közgazdasági bizottsága ma délután 5 órakor gróf Andrássy Tivadar elnöklete alatt ülést tartott, amelyen jelen voltak Láng Lajos miniszter, Kiss Pál államtitkár, Vargha Gyula, a statisztikai hivatal igazgatója. Napirenden volt a külkereskedelmi statisztikáról szóló törvényjavaslat. Dr. Heitai Ferenc előadó a javaslatot avval indokolta, hogy könnyítéseket van hivatva nyújtani, ezenkívül pedig az a célja, hogy az adatszolgáltatásnak biztosabb alapot nyújtson. A bizottság vita nélkül és egyhangulag elfogadta a javaslatot általánosságban.

A részletek tárgyalása során hosszabb vita volt a 3. §-nál. Heitai Ferenc előadó hangsúlyozta az érdekeit körül aggodalmait, amelyeknek jogosultságát elismeri s éppen azért a szakasz megfelelő módosítását ajánlja. — Láng Lajos miniszter utal arra, hogy a javaslatban semmi újítás nincs, mert ami a javaslatban van, az a rendelkezés szabályrendeletileg fennáll most is. — Sándor Pál azt javasolja, hogy a szakaszt a 11. §-sal együtt tárgyalják. Heitai módosítását különben elfogadja, ha más is ma a gyakorlat mert a mai gyakorlat nem igazolja a gyakorlat helytelenségét. Vargha Gyula statisztikai hivatali igazgató kijelenti, hogy a statisztikának szükség van az adatokra és ezeket csak onnan veszi, ahonnan veheti. Ha más rendelkezéseket veszünk fel a javaslatba, akkor ellentétbe jövünk az Ausztriával kötött egyezményvel is, amelynek nemzetközi jellege van. Láng Lajos miniszter hangsúlyozza, hogy itt üzleti titok megsértéséről nincs szó. A kielőlemő küldeményeknél csak a feladót akarjuk tudni, mert az esetleg szükséges adatokat csak a feladótól tudhatjuk meg. Az importáns csak a címzettet kell tudnunk, mert ettől megkaphatjuk a szükséges adatokat. De ebben

Ez a körülmény nagy mértékben imponált eleinte, ám később valóságos kétségbe ejtett. Termétem, hogy lehet ember ilyen józan!

Szerelmes ember! De kérdés, hogy az-e? Hátha nem? S ha talán egy más asszony van a játékban?

Egyszerre felgyulladt körülöttem a levegő. Már föltékeny voltam és ólni tudtam volna kétségbeesésemben. Gyanuval illettem, vádaskodtam, kineztem.

Ó pedig mosolygott.

— Mit akar? — kérdezte szörnyű nyugalommal. És egyebet nem kért semmit. Hát mit mondjak, hogy mit akarok? Nem mondhatom neki: azt akarom, hogy szeress, hogy engem szeress és más semkit. Ez neveléses volna, miután én küldtem el magamtól akkor, mikor a dolog veszélyessé vált.

Éjh, mit következetesség és asszonyiméltóság! Megmondom neki az igazat. Hogy szeretem és nem tudok nélküle élni.

Csak hogy mégsem mondtam meg. Nem voltam annyira erős és őszinte. Nem bírtam tulnenni magam bizonyos asszonyok tekinteten.

Es emiatt mennyt szívenvedtem! De mennyt, uram isten!

Ha velem volt, közömbösen bántam vele. Ha ment, utánarohantam volna és letérdeltem volna elébe a földre. Róla gondolkodtam, róla álmodtam, vele foglalkoztam éjjel-nappal szünet nélkül. Néha kifakadt belőlem a sok visszafojtott indulat. Heveskedtem, rátámadtam, bántalmaztam. S ez a szörnyű ember, ahelyett, hogy ilyenkor egy gyors elhatározással megfogja a fejemet és jól megcsókolja: keresztez fönja a karjait és gyilkos nyugalommal teszi föl az örökös kérdést:

— Mit akar?

— Gyűlölöm, — mondtam. — Gyűlölöm.

— Ah igen. Akkor elmegyek.

Es el is ment. Meg újra visszajött és mindég előlről kezdődött minden. És a helyzet egyre

titkoskérés nincs. Utal arra, hogy a statisztikai hivatal az üzleti titok egész sorának volt a birtokában eddig is és soha panasz nem volt a titkokkal való visszaadás miatt. A bizottság a 3 §-t változtatlanul elfogadta. A többi szakaszokról *Heltai* és *Weisz Berthold* több módosítást fogadtak el. A vámtarjáról szóló javaslat tárgyalását a bizottság a jövő héten kedden kezdi meg.

Bisalom a kormányznak. Esztergomvármegye törvényhatósági bizottsága *Horváth Béla* főispán elnökségével ma tartotta rendes tavaszi közgyűlést, melyben 60 tag indítványt terjesztett be, hogy a kormányznak az obstrukció folytán beállt viszonyokban is bizalom szavazzassék. Az indítványhoz szóltak *Fichtinger Ferenc* kir. tanácsos, a szabadelvűpárt elnöke, *Reviczky Károly*, *Wimmer Imre* Esztergom polgármestere, *Heles Antal* bizottsági tagok. Az indítványt nagy szótöbbséggel elfogadták. A bizottság *Szell* elnöke közben átért a napirendre.

Eddig a következő vármegyék és városok hoztak határozatokat az obstrukció ellen.

Vármegyék: Bács-Bodrog, Baranya, Borsod, Esztergom, Nógrád, Pozsony, Sopron, Szolnok-Doboka, Temes, Tolna, Trenosén, Sáros, Ugocsa, Vas, Krassó-Szörény és Zólyomvármegyék.

Városok: Zombor, Pozsony.

KÜLFÖLD

A német császár római látogatása ellen.

Németország protestáns egyházi körében nagyon rossz vért szült a német császár vatikáni látogatásának a módja s ennek az érzésnek egyremásra kifejezést kezdenek adni a protestáns lapok és egyletek. Az evangélikus szövetség berlini főkegyelme tegnapielőtt este tartotta évi közgyűlést s az elnök, dr. *Schmidt* tanár megemlékezvén a császár római útjáról, annak az általános fölfogásnak adott kifejezést, hogy a császár a pápa iránt tanúsított tiszteletben s a pápa üdvözlésében tulment a kellő mértéken s ezáltal megsértette az evangélikus nép érületét.

Berlin, május 15.

Vilmos császár *Pietschben* tegnap fogadta a papsgót s az üdvözlő beszédre azt válaszolta, hogy buzgólkodjanak a jövő nemzedék nevelésén és oltás belé a lotharingiai erényeket. Az aggharcosok elnöke azt mondotta a császár, hogy örvend az agy francia harcosok és a német katonák bajtársi összetartásának. Ha francia aggharcosok jelentkeznek felvétele, fogadják őket szívesen, mert derék férfiak.

A balkáni forrongás. Napok óta nem történt jelentősebb esemény a Balkánon, kivéve talán azt, hogy a juniki, ipeki és gyakovói albánok már tíz napja tanácskoznak a reformok ellen. Tanácskoznak pedig nem a városokban, hanem a vidéken, járatlan hegyek aljában, hogy alkalomadtán a hegyekbe menekülhessenek. Ezt egy mai távirat szerint meg is teszik, mert a török katonaság tegnap este Ipek ollen vonult. Berlini diplomáciai körökben azt beszélék — de ez még megerősítésre vár — hogy a szultán a cárnak hosszú táviratot küldött, melyben értesítette, hogy a macedóniai zavargások elnyomására alkalmas intézkedéseket tett s biztosította őt, hogy újabb mézslárlások nem fognak előfordulni.

Hogy pedig a csetepaték színhelyéről mégis tarlózzunk valamit, alább csoportosítjuk a legújabb értesítéseket.

Konstantinápolyban tegnap óta a nem mozlim lakosságnak szigorúan meg van tiltva a mecsetek látogatása. — Tesszáliában elotogtak negyven bolgárt, akiknél kompromittáló leveleket találtak. Más városokban is számos bolgárt tartóztattak le. — Tegnapelőtt két hosszú vonat érkezett San-Stefanóba számos sebesült török katonával és tiszttel. A sebesülteket barakkórházba szállították. — A macedon vilajetek különböző helyeiről nyugtalanító hírek érkeznek, hogy török oldalról fenyegetéseket hangoztatnak s azt mondják, hogy a bolgár lakosságot részesíték ugyanolyan lelkében, mint tavaly az örményeket, ami a szultán tetszésével találkoznék. Vajdon a fenyegetések a törökök ellenszerezéséből erednek, vagy pedig a bolgár bizottságok terjesztik azokat, azt egyelőre nem lehet megállapítani. Mindenesetre megfelelné a bizottság szándékainak, ha a keresztények közt mézslárlást vinnének véghez. Ezért a portát diplomáciai oldalról komolyan figyelmeztették ezekre a veszedelmekre, hogy azokkal szemben erélyes intézkedéseket tegyen.

Konstantinápoly, május 15.

Az olasz nagykövetség tegnap közölte a portával, hogy az olasz hajóosztály egy páncéloshajónak és egy torpedóhajónak ideiglenes hátrahagyása mellett el fogja hagyni a szaloniki kikötőt.

Köln, május 15.

Athénből táviratozzák a *Kölnische Zeitungnak*:

Tesszáliában 40 bolgárt tartóztattak le s elkobozták irataikat, amelyekből kiderült, hogy a macedon-komitával összeköttetésben állottak. A kézrekerült bolgárok fegyvereket és lőszereteket kértek a komitétól. Egyéb fontos okmányokat is elkobozott a rendőrség, de azoknak tartalmát szigorúan titkolja. Athén új városrészeinek egy pincéjében a rendőrség egy ládában dinamit-patronokat talált, Letartóztatták azt a bolgárt, aki a láda volt.

Szóna, május 15.

A Danev-minisztérium beadta lemondását.

Egy királyné a klerikalizmus mellett. *Donna Amália* portugál királyné, mint egy berlini lapnak írják, mostani párisi tartózkodása alatt vonakodott Loubet elnököt fogadni. A királyné tudvalegőleg nővére *Fülöp* orléansi hercegnek s legerősebb támása a portugál klerikalizmus pártján. Magatartását ezzel a körülménnyel magyarázzák. A francia köztársasági elnök visszautasítása természetesen a lehető legudvariasabb formában történt, de azért mégis nagy fölháborodást kellett Portugál liberálisai körében. A félhivatalos *Novidades* azt írja, hogy a királyné immár nem orléansi hercegné többé, hanem Portugál királynéja, s „ha a francia köztársaság elnökét nem akarta fogadni, akkor maradt volna inkább otthon Portugálban“.

A bécsi diáktüntetések.

— Az osztrák képviselőház ülése. —

Budapest, május 15.

Az osztrák képviselőházban ma megindult a vita a bécsi diáktüntetések felett. De előbb *Koerber* miniszterelnök választott a bécsi elektromos utcai harc dolgában, világosan elárulva beszédjével, hogy jóbarátságban akar maradni *Lueger*ekkel.

Bécs, május 15.

A képviselőház mai ülése délelőtt 11 órakor kezdődött, főképp a karzaton voltak sokan, nagyobb diákok. A beérkezett irományok között *Diachneri* és társainak a honvédelmi miniszterhez intézett indítványa a hadsereg felhasználásáról a *Horvátországi zavargások alkalmával*. Az interpellációk utalnak oly esetekre, amelyekben a katonaság részéről kihágások fordultak elő és kérdik, hogy miképpen igazolja a hadügyi kormányzat, hogy a katonaság Horvátországban védtelen asszonyok és gyermekek ellen is fellép, továbbá, vajjon a miniszter hajlandó-e a hadügyi miniszternél közbenjárni, hogy ily visszaéléseket nyomban szüntessenek meg, amál is inkább, mert azok ártnak a hadsereg tekintélyének és a horvát népben nagy elkeseredést keltenek.

A beérkezett irományok felolvasása után és miután több képviselő kérdéseket intézett az elnökhez, *Koerber* miniszterelnök választott *Vogler* interpellációjára a bécsi tanácsnak a villamosági társaságok ellenében követett eljárása ügyében és kijelentette, hogy a tanács eljárásában nem lehet a hatáskör túllépését vagy a rendőrzagatóság hatáskörébe való beavatkozást látni. A főtulózó-alkalmazottak felhasználása sem törvényellenes. A döntés arra nézve, vajjon a villamosági társaságok jogait megsértették-e vagy sem, a bíróságokat illeti. A közszeg a város érdekét védi és ezért egyáltalán nem érdemli, hogy szemrehányással fizessenek neki. Miként az állam, mint vállalkozó, sohasem törekedhetik arra, hogy hasonló magánvállalatokat versenyyel karossítson, ugy a miniszterelnök azt tartja, hogy Bécs városának is méltányos tekintettel kellene lennie jelentékeny ipari vállalatokra, amelyeknél az adószolgáltatás is figyelembe jön. Ezért ajánlatos és ily értelemben beszélt a villamosági társaság képviselőivel is, hogy a kompromisszum utjára lépjenek, amelynél mind a két fél osak nyerhet. A kormány ebben szívesen fog közbenjárni.

Breiter interpellációjára a mostani galíciai helytartó valószerű utódjára *Potoocky* grófra vonatkozólag a miniszterelnök kijelenti, hogy felelősségének soha sincs inkább tudatában, mint egy tartományi főnök kinevezésénél. Jól ismeri a galíciai viszonyokat és legkomolyabb gondoskodásának tárgya, hogy azoknak javulását idézze elő. gróf *Potoocky* András igen alkalmas erre, mert nemcsak a tartománygyűlésen nyerte meg közvetítő és jóindulatú fellépése által az összes pártok rokonszenvét, hanem az ugynevezett kasztellszemből is ment és mint nagyműveltségű férfit ment azoktól a hibáktól is amelyek állítólag arra vezettek, hogy egy év sem mulik el, melyben a galíciai események egész Európát fel nem lármázzák. Ha be is kell vallanom, hogy nem tudok semmit arról, hogy a galíciai állapotok ekképpen nyugtalanították a mi világrészünket, mégis sürgősen szükségesnek tartom, hogy magában az országban megnyugvást hozzunk létre, hogy biztosan működő és jó közigazgatást biztosítsunk. Erre nézve a kijelölt helytartó személyisége teljes garanciát nyújt. (Tetszés.)

A ház azután átért a napirendre, vagyis a közoktatási miniszternek a bécsi főiskolákon történt események tekintetében adott válaszában tárgyalására. *Berger* kiemeli, hogy a bécsi diákság mindent megtejt, hogy az egyetemi hatóságokat támogassa abban a láradozásukban, hogy az egyetemi rendet fenntartsák. Szemébe veti a klerikalizmus diákoknak, hogy

provokálólag viselkedtek és eszközei voltak a klerikalizmus pártján és e közben erős tiltakozások közt megálamáda *Liechtenstein* herceget és követeli, hogy a technikusok ellenkmondott kizárását vonják vissza. Az elnök a szónoktól a ház egyik tagjának megsértése miatt rendreutasítja. *Berger* azt mondja, hogy a nem párbajozó diákoknak nincs joguk a schlagert viseini. Keressenek maguknak más jelvényt, a tömjéntartót, vagy valami hasonlót. (*Malik* egy kömviseletet vesz elő és azt kiáltja: Ezt viseljük!)

Elnök: Legyen ön tekintettel a ház méltóságára. *Berger* kijelenti, hogy a főiskola szabadságát feltétlenül meg kell övni. Ezért ehhez a harci kiáltáshoz: *Burschok* előre! halhatatlan hozzá kell tenni ezt a kiáltást: *Ei Romától!*

Weisskirchner utal arra, hogy a katolikus egyletek a bécsi egyetemen régiebbek, mint a többiek, hogy az egyetemi hatóságok a német nemzeti diákságnak kedveznek, sőt ellentétbe helyezkednek a közoktatási miniszternek a diákgyűreke vonatkozó válaszaival is. Utal Németországra, ahol 6000 nem párbajozó diák visei a schlagert és kijelenti, hogy a katolikus diákok nem fogják engedni, hogy szerzett jogaikat elveszassák. Ellentmond annak az állításnak, hogy a katolikus diákgyűleteket a papok tartják tenn és egyetért az előtte szólóval abban, hogy a közoktatási kormányzat indíton szigorú vizsgálatot a technika történt kizárások ügyében. A bécsi lakosság meglegte, hogy az egyetemi tanárok a radikálisok mellett és a katolikusok ellen foglalnak állást. Az osztrák főiskolák nem lehetnek a brutalitás tüzhelyei. Bizonyára a diákok szabadságát akarjuk mi is, de nemcsak a német nemzetek számára, hanem a katolikusok számára is. Ezután *Hartel* közoktatási miniszter szólt fel.

A miniszter felolvassa a bécsi egyetem prorektorának és a technikai főiskola rektorának hozzá intézett jelentéseit, amelyek szerint az akadémiai hatóságok azonnal a német nemzeti és a katolikus diákság között előfordult első sürölődások után nyomatekkel figyelmeztették a két párt képviselőit, még pedig intésekkel és fenyegetésekkel, hogy a rendet meg ne zavarják, és megtejték minden intézkedést, amelyet előszertinek tartottak, hogy a sajnálatos események ismétlődését megakadályozzák. A miniszter hozzátézi ehhez a jelentéshez, hogy a diákok maguk is beállták, hogy viselkedésük olyan volt, hogy azt a lakosság minden rétege a leghatározottabban helytelenítette, és most már határozottan meg is ígérték, hogy gondoskodni fognak a rend és nyugalom fenntartásáról. Nem is kételkedem benne egy pillanatil sem, hogy ezt az ígérést meg is tartják és helyreáll a főiskolákon a nyugalom, ámátor (a képviselőkhöz fordulva) önöknek is hozzá kellett volna járulniok e cél eléréséhez. De én nagyon lélek, hogy az a heves szenvedélyesség, amely ebben a gyűvában eddig, még pedig mindkét részről mutatkozott, zavarólag fog hatni és hogy az akadémiai hatóságok fáradozásainak talán nem fog sikerülni a kívánt nyugalom helyreállítása. A miniszter utal arra, hogy a megbüntetett diákoknak megvan a joguk a felebbzésre, de már eleve is a tanárok ellen kikelni és őket igazságtalansággal vádolni nem szabad. Ugyanazzal a hevességgel veti szemére a tanároknak egyik részről *Berger*, a másik részről dr. *Weisskirchner*, hogy elfogultak. De még kellene gondolni, mily nehezségekkel jár, a tennáló intézmények mellett a tanulóiújság közt a rendet fenntartani. Az akadémiai hatóságok e napokban mindent megtejték, ami hatalmukban állott, hogy az igazságtalan megmadótt kisebbbűben levő diákságot megvédelmezzék. A miniszter végül újra apellált a képviselőkhöz, hogy szenvedélyes eljárásukkal, nevezetesen a politikai lapokban köztölt ökkelkel nem állják útját a rendes viszonyok helyreállításának és ne idézzenek tel újabb zavargásokat.

Ebenhoch (katolikus centrum) nem hiszi, hogy a mai vita hozzájárulna a diákság megnyugtatásához, és *Berger*nek az egyház kultúrelles volta vonatkozó kijelentésével szemben utal a pápa nagy tekintélyére a német császár és az angol király előtt, akik a minap hódolatuat mutatták be neki. *Weisskirchner*, *Ebenhoch* és *Steiner* a katolikus ifjúság számára ugyanazokat a jogokat követelik, mint aminők a német nemzeti ifjúságé. *Löcher* visszautasítja a vita során az akadémiai hatóságok ellen felhangzott támadásokat. Ezzel a vitát berekesztették. A legközelebbi ülés május 19-én lesz.

HIREK

Budapest, május 15.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Május 15-ikén új

előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király látogatása. A király ma délelben báró *Apor* őrnagy, szárnysegéd társaságában látogatást tett az eperkerti művésztelenen. A király először *Bencsur* Gyulát, a festő-mesteriskola igazgatóját látogatta meg. A mester a bejáratnál fogadta királyt, aki az elsőmeleti műterembe ment, hogy megnézze *Bencsur* legújabb alkotásait, az ezredévi hódolást megörökítő nagy festményét és a lipótvárosi bazilika számára készült nagy oltárképeit. A király mindkét műről nagy elismeréssel nyilatkozott. Ezután a király átsétált *Strobl* Alajos szobrásztanár műter-

mébe, amelynek bejáratánál maga a mester üdvözölte a királyt, aki megsejtelte a Szent-István király szobrának eredeti nagyságban felállított mintázatát. A király meleg elismerését fejezte ki a gyönyörű alkotás felett. Délután két órakor kocsizott vissza a király a budai várba. Ma lett volna utolsó napja a Képzőművészeti Társulat tavaszi túrlatának, és a tegnapi udvari bálon a király kifejezte gróf Andrássy Tivadar előtt azt a kívánságát, hogy szerető holnap, szombaton megnézni a kiállított képeket. A kiállítás ennél fogva holnap délután három óráig nyitva marad. A király délután egy órakor megy ki a Műcsarnokba, de a közönség reggel kilenc órától kezdve látogathatja a tárlatot.

— **Ferenc Ferdinánd főherceg elutazása.** *Ferenc Ferdinánd* főherceg, trónörökös ma reggel nyolc órakor báró Rumerkirch kamarás társaságában elutazott Budapestről.

— **Királyi kintézetek.** A király pongyelóki *Both Loránd* földmívelésügyi miniszteri titkárnak és *Banis Gyulának*, a babilnai ménesbirtok igazgatói teendőinek ellátásával megbízott jószágfelügyelőnek, a vámtarifá-elsőosztály munkálatainak tett kintéző szolgálataik elismerésül a *Ferenc József-rend* lovagkeresztjét adományozta.

— **Mária Jozefa főhercegnő látogatása.** *Mária Jozefa* főhercegnő tegnap délután két órakor meglátogatta a Bakács-téren lévő katolikus munkásleányok otthonát, ahol a nővérd-egyesület elnöke, özvegy gróf Pálffy Pálné, továbbá özvegy gróf Korniss Miklósné, az egyesület alelnöke, *Bundala Mihály* pápai kamarás, a katolikus munkások egyesületének elnöke és *Kurz Vilmos* apátjelölt, valamint a választmány tagjai fogadták, akik közt ott volt: *Eberling Józsefné*, özvegy adlershauseni *Waldhüllerné*, *Rejtő Sándorné*, *Bömer Károlyné*, *Zichy Livia* grófné és *Pálffy Anna* grófné. A teremben egyik munkásleány magyar üdvözlő beszédet mondott, mire a fejedelmi vendég megsejtelte a munkatermet, és ebédötlet és hálótérmetek. Távozáskor nemcsak teljes megelégedését nyilvánította, hanem a felebaráti szeretettől áthatott beszédrel buzdította a hölgyeket nemes föladataik teljesítésére.

— **Gróf Szápáry Pál bálja a Park-klubban.** Gróf Szápáry Pál a Duna-ünnepély alkalmából lényes hált adott ma este a Park-klubban. A bálon ott voltak: gróf *Goluchowski* Agenor külügyminiszter, *Szell Kálmán* miniszterelnök, az egész diplomáciai kar hölgyekkel, a parlament tagjai nagy számmal, az arisztokrácia és a Park-klub igen sok tagja. Jól ezren felül volt azoknak száma, akik a bálon résztvettek. Tíz óra felé érkeztek meg *Klotild* főhercegnő, *József Agost* főherceg nevével, *Augusta* főhercegnőszöly, *Erzsébet Henriette* főhercegnő, *Köburg Fülöp* herceg. A fejedelmi vendégeket gróf Szápáry Pál és neje, valamint özvegy gróf Szápáry Gézánné fogadták. Az alsó csarnokban történt a gyülekezés, rövidvártatva után az emeleti bálterembe ment fel a társaság, ahol azonnal a oszárásra zendítettek rá. A táncot *Erzsébet Henriette* főhercegnő kezdte gróf *Teleky Pál* előtáncosával. Rögtön nagy tüzzel és jókedvvel indult meg a tánc.

Eközben kigyulltak a Park-klub kertjében a lámpák, ezer és ezer színes lámpa és lampion tündéri fényözönnel vette körül a helyiségeket. Éjjelután nagyszabású tűzijáték volt, amelyet az angol Broock-öveg rendezett. A souper szintén nagy fényvel volt rendezve. A főhercegi vendégek külön asztaloknál foglaltak helyet a hozzájuk meghívott szűkebb társaságban. A háziasszony és házigazda mindenütt szeretetreméltó gondoskodással igyekeztek a vendégeket szórakoztatni és a szükségességek ellátni, úgy hogy a sokaság személy a Park-klub összes helyiségeiben az egész éjjel át a legkellemesebben szórakozott is. A kottillon alkalmával szenzációsnak felülélt kellett egy 4 méter hosszú nagy vitorlás hajó, mely ezer virág-bokrétával és többszáz villamos lámpával volt díszítve. Ezt gróf Szápáry Pál a kottillon-tánc alkalmával bontotta szét a teremben.

— **Loubet sának bérmeálása.** Tegnap reggel bérmeálták Párisban, mint onnan jelentik, *Loubet* elnök legkisebb fiát, a St. Philippe Roule templomban. Az ünnepies szertartásnak osztálytársai együtt volt részt. A klerikális sajtó már hetek óta foglalkozik ezzel a szeriartással, amely az elnöknek vallásos érzelmeinek megfelelő, de amelynek semmiféle politikai jellege nem lehet. Kíváncsiak voltak arra, vajjon *Loubet* elnök megjelenik-e ehhez az ünnepies akthoz a templomban. De nem jelent meg. *Loubet* elnöknek leányával, madame Saint-Prix-vel ment el a templomba, s mind a kettőjüknek a többi nővédek szülei között jelölték ki a helyet. Hogy az egész ünnepség magánjellegű volt, az is bizonyítja, hogy az elnöknek fogatáról hiányzott ezáltal minden hivatalos jelvény. Hiányzott ugyanis a kokárda, amelyet a kocsis és a lakaj máskor visel.

— **Ebéd a miniszterelnöknél.** *Szell Kálmán* miniszterelnök és neje ma este 7 órakor ebédet adtak; amelyre hivatalosak voltak:

Gróf *Kapnist* orosz nagykövet, *Mahmud Nédim* bey török nagykövet, *Órgró Reverseani* irancia nagykövet, *Flunket* Francis angol nagykövet, gróf *Wedel* német nagykövet, *Bellamy Storer* amerikai nagykövet, *Ghika* Emil román követ, báró *Borghgrve* belga követ, *Claparède* Alfréd svájci követ, gróf *Akhefeldt* dán követ, gróf *Rea* szász követ, gróf *Paraty* portugál követ, *Manos* Gregório görög követ, *Christich* N. Kosta szerb követ, gróf *Hardegy* máltai követ, Don J. *Zemil* mexikói követ, *Ou-Tai Tschang* kínai követ, báró *Tucher* bajor követ, *Jongheer* de *Weede* német-alföldi követ, dr. *Pomianov* Konstantin bolgár diplomáciai ügyvivő, *Ferrara Dentice* olasz nagykövetségi tanácsos, herceg *Lobkowitz* Rudolf tábornagyszeregy. gróf *Anarásy* Gyula, gróf *Andrássy* Tivadar, gróf *Apponyi* Albert, *Apponyi* Lajos, gróf *Csáky* Albin, báró *Fejérváry* Géza, gróf *Szapáry* Gyula, gróf *Széchenyi* Gyula, *Wekerle* Sándor.

— **Brandes Párisban.** Brandes, a híres dán esztétikus most Párisban tartózkodik s több előadást tart a Sorbonne-utóban lévő orosz intézet nagytermében. Az egyik Ibsenről szól, a másiknak ez a címe: „A szabadság eszméje és Goethe.” A harmadik előadást a kisenevi áldozatok javára tartja Brandes, de már ezt nem az orosz intézetben, hanem a „tudóstársaságok” házában és tárgya: „Az őstamentum kis regénye.”

— **Fejérváry az öreg honvédekhez.** A honvédménház felügyelő-bizottsága ma üdvözlő iratot intézett báró *Fejérváry* Géza honvédelemügyi miniszterhez hetvenedik születésnapja alkalmából. A miniszter az öreg honvédek meleghangú üdvözlétére, amely kiemeli a miniszter természetes gondolkodását a szabadságharc öreg harcosairól, a következő levelet intézte *Csatáry* Lajos elnökhöz:

„Méltóságos elnök ur! Öszinte hálával vettem a honvédménház tisztelet felügyelő-bizottságának talyó évi március hó 29-án kelt üdvözlőirát, amelyben meleg érzelmekek, szívbeli jóvó szavakkal volt kegyes a tisztelet felügyelő-bizottság rólam megemlékezni hetvenedik születésnapom alkalmából. Mint öreg katonát igazán megaltozt a velem egykorú öreg honvédek és harcosok e megtisztelő, szives üdvözlése.

Az egész nemzet mindenkor kegyeteljes érzelmekekkel tekint a régi hősökre, és a haza minden fának gondolata, a közelebb minden ténylezőnek törekvése lelkesen találkozik abban, hogy a hős harcosok vállait lehetőleg ne nyomják az óregség gondoljai és hogy nyugodt megelégedésben zavartalanul élhesenek régi emlékeiknek. Teljes szivemből köszönöm a tisztelet felügyelő-bizottság meleghangú üdvözlését és kérem méltóságos, sziveskedjék legbensőbb közszólamemet a tisztelet felügyelő-bizottság minden egyes tagjának tolmácsolni azon öszinte kívánságom mellett, hogy a régi bajársak érdekében lelkes odaadással, önzetlenül kifejtett munkásságukat kísérje állandóan a Mindenható legteljesebb áldása. Fogadj a méltóságod öszinte tisztelem nyilvánítását és hazafias üdvözlémet.

Budapestben, 1903. április hó 3-ikán.

Báró *Fejérváry* Géza,
honvédelemi miniszter.

— **Lepine rendőrönök lemondása.** Párisból jelentik, hogy *Lepine* rendőrönök beadta lemondását, amelyet a kormány állítólag el is fogadott. *Lepine* a Loire-departementben képviselőjelöltnek akar fellépni.

— **Kintézetesi hivatalosolga.** A király *Lozsi* József belügyminiszteri hivatalosolganak sokévi hü szolgálata elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta. A kintézetesről szóló királyi kézirat a hivatalos lap mai számban jelent meg.

— **Erzsébet főhercegnő temetése.** Bécsből jelentik, hogy ma délelőtt 10 órakor ment végebe a badeni St.-Helena-temetőben *Erzsébet* főhercegnő holttestének végleges eltemetése. Tegnap este odaérkezett *Frigyes* főherceg és neje, továbbá *Isabella* főhercegnő leányával, *Marietta* és *Henriette* főhercegnőkkel, *Károly István* és *Rajner* főhercegek. A főhercegi család kíséretével együtt ma délelőtt 9 órakor ment a déji vasuton Badenbe. Ezzel a vonattal ment gróf *Chotek* is, az elhunyt főhercegnő fönvármestere, valamint a néhai főhercegnő udvarbírói: *Dann* és *Taafe* grónök, továbbá *Frigyes* főherceg utasítására az *Erzsébet* főhercegnő szolgálatában állott tisztikar és szolgaszemélyzet. Délelőtt 10 órakor *Kurz* József apát, az elhunyt főhercegnőszöly sok éven át volt gyónlató-alyja az udvari kápolnában papi segédlettel misét mondott, aztán beszentelte a koporsót, melyet aztán átvittek a temetőbe. Ott még egyszer beszentelték a holttestet és aztán lebecsajították az egyszerű sírboltba, melyet felül fehér márványlappal zártak el. A temetésre a badeni és weikersdorfi községi képviselőket is meghívták. A főhercegnő sírhelyének egyetlen disze nagy fehér márványkereszt lesz.

— **Booskay szobra.** Hajdumegye mai közgyűlésén elhatározta, hogy *Booskay*nak Hajduböszörményben 55.000 költséggel szobrot állít.

— **Rákóczi-ünnep.** A Katolikus Ifjak Köre május 17-én Rákóczi-ünnepet rendez. — A beszercezbányai evangélikus egyesület május 21-én Rákóczi Ferenc szabadságharcra kezdetének 200-dik évfordulója alkalmából kuruc-estélyt tart.

— **Epizódok az udvari bálról.** Az érdekes kép, melyet a tegnapi udvari bálról megrajzoltunk, egyben-másban megéjszítésre szorult. Megírtuk, hogy kik voltak jelen s kiket tüntetett ki megszólításával a király. Ebből kiderült az is, amit nem írtunk meg külön, hogy ott volt az udvari bálon gróf *Apponyi* Albert, a Ház elnöke is, akit azonban a felség nem tüntetett ki megszólításával. Ez a körülmény ma élénk és izgatott diskusszió tárgya volt a parlament folyosóján.

Két érdekes epizód külön említést érdemel. A király megszólította *Münchik* Aurélt, a katonai javaslatok előadóját.

— **Hogy érzi magát?**
— **Köszönöm felség, elég jól, de most előadói minőségemben szabadságra vagyok.**

A király mosolyogva fogadta a megjegyzést, de komolyan tette hozzá:

— **Óhajtom, hogy mielőbb be keljen rukkolnia.**

A másik érdekes epizódnak szereplői: báró *Fejérváry* honvédelemi miniszter, *Pitreich* közös hadügyminiszter, *Gajáry* Géza s az udvari bálon megjelent függetlenségi képviselők. Színhely: a buffet. Báró *Fejérváry* karongfogva jött a buffet-terembe *Pitreich* közös hadügyminiszterrel s élcelődve üdvözölte a képviselőket. A szomszéd kis teremben sokáig társalogtak együtt *Szell*, *Wlassios*, *Láng*, *Darányi* miniszterek, gróf *Csáky* Albin s mikor a honvédelemi miniszter megpillantotta a terembe lépő *Gajáry* Géza képviselőt, nevetve fordult fele:

— **Vezed be, kérlek, ide a függetlenségi képviselőket rapportra!**

Gajáry összetoborozta a buffetben időző ellenzéki képviselőket, akik engedve a honvédelemi miniszter szeretetreméltó kedvének, eléje vonultak báró *Fejérváry* sorra kezét fogott velük s egymásután mutatta be *Pitreich* közös hadügyminiszternek *Krasznay* Ferenc, *Molnár* Ákos, *Barta* Ferenc, *Malatinszky* György, *Putnoki* Mór, *Szalay* László, *Zboray* Miklós, *Szüllő* Géza, *Trubinyi* János és *Simon* J. *Semadam* Sándor képviselőket. Majd mindeniknek egy-egy osztráccsókó alakú cukorka-tartót adott át, melyeken rajt díszlett a kétéjű sas.

— **Noszok a nemzeti engedmény!** — mondotta kacagva s kiosztotta az osztrák csákokat az ellenzéki képviselők közt.

— **Est majd letepszük a Ház asztalára,** — mondták néhányan, de az ajándékok elrejtették frakk zsebukben.

Gajáry Géza megjegyezte:

— **Örültem előre, hogy a függetlenségi nem fogják elfogadni a kétéjű sással díszített csákokat s én vihetem haza a feleségemnek!**

— **Ugy látszik, ők is jobban félnek a feleségüktől, mint a kétéjű sástól!** — felelte viharos derűltség közt *Fejérváry*.

A *Neue Freie Presse* budapesti levelezője az udvari bálról szóló referációjában a következőket írja: A király a cerele folyamán egy a kormánypárthoz tartozó férfit e őt állítólag így nyilatkozott:

— **Most már magam sem tudom, hogy mit tegyek!**

— **Művészestély a Margitszigeten.** A „*Klotild-Társaság*” 1904 május 23-án este 9 órakor a Margitszigeti alsó-vendéglő összes helyiségeiben nagyszabású művészestélyt rendez. A megállapított műsor szerint *Kury* Klára a Népszínház, *Várady* Aranka, *Beregi* Oszkár a Nemzeti Színház, *Hegedűs* Gyula a Vígcsinbáz, *Hajós* Elza a gyóni színház tagjai továbbá *Alpár* Irén, *Rónay* Berta, *Komlóssy* Berta művésznők, *Gross* Alfréd, *Beregi* Béla zeneszerzők, valamint *Báldusz* József hegedűművész, *Joachim* hegedűmester tanítványa működnék közre. A közönség szórakoztatására tűzijáték, majd *Wilhelm* Jenő rendezése mellett éjjel 12 órakor „*Tarka-Szinpad*” lesz, amelyen *Király* Aranka, *Róssahegyi* Sárka, *Bánhidy* Gizike, *Intódy* Oszkár és *Kern* Béla működnék közre. Az estély iránt nagy érdeklődés mutatkozik s jegyeiket a társadalom előkelő tagjai közül már sokan megváltották. Jegyek a kör helyiségeiben (V., Zrínyi-utca 16.) és a rendezőknél kaphatók.

— **Zagasság.** *Berkovits* Rezső 16. évi hadnagy, selyemszaga-gyáros Bács-Kulán, e hó 10-én eljegyezte *Löbl* Paula kisasszonyt, *Löbl* Károly leányát, Torzán.

— **A bécsi sakkverseny.** Vége felé közeledik a bécsi sakkverseny, amelynek mai tizedik fordulójáról tudósítónk telefonon a következőket jelenti: A legérdekesebb volt ma *Mieses* játszmája *Teichmann* ellen, amely negyven húzás után *Mieses* győzelme végződött, *Gunsberg* *Maróczy*val állott szemben; pártjuk remis lett; ugyszintén *Sviderski* játszmája *Pillsbury* ellen is. *Marshall* 48 húzás után elvesztette a játékot és *Maróc* lett a győzelen. *Csigorin* 47 húzásában megverte *Schlechter*t.

A verseny állása: *Csigorin* 8½, *Pillsbury* 6½, *Maróc*, *Marshall*, *Mieses* 5½, *Maróczy*, *Teichmann* 5, *Sviderski* 4½, *Schlechter* 3, *Gunsberg* 1.

— **Az iparfejlesztés és a főváros.** A közvevő-vállalatok a minap két kérvényt adtak be a városnak. Az egyikben az aszfaltosok és kerámiosok tettek ajánlatot, a másikban a gránit- és bazalt-kövezők. Arra kérték a várost, hogy burkoltassa az utcáit. A két vállalat négy, illetőleg nyolc év alatt burkolná a fővárosnak csaknem valamennyi utcáját s a város husz év alatt fizetné meg a burkolás költségét. Most az Országos Ipar-egyesület és a Magyar Gyáriparosok Szövetsége tett előterjesztést a tanácsnak. Mind a két testület rámutat a nagy ipari válságra s kéri, hogy a város az iparfejlesztés érdekében fogadjon el a kövezők ajánlatát. A Magyar Gyáriparosok Szövetsége előterjesztésében azt mondja, hogy a kormány tíz-tizenkét nap múlva a képviselőház elé terjeszti az állami beruházásról szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat szerint azonban a beruházás nagy részét a vidék kapja meg. Az ipari válságon az állam maga nem segíthet, szükséges, hogy a főváros is megtegye a maga kötelességét. A két testület hivatkozik még arra, hogy a közmunkák végrehajtására most alkalmas az idő, mert olcsó a munkaerő, az anyag és a pénz. A gyáriparosok szövetsége a burkoláson kívül még több közmunka végrehajtását is meg sürgeti. Kéri, hogy a bérházakban levő iskoláknak és hivataloknak építési helyiséget a város, mielőbb építse meg a fűrdőket, hajtsa végre a Dunapart szabályozását. Azt mondják a memorandumok, ha a város megteszi a kötelességét, az ipari élet új erőt nyer, a munkások visszatérnek a fővárosba s megtöltik az üres lakásokat.

— **A belga királyné hagyatéka.** A N. W. T. brüsszeli munkatársa jól értesült helyről a következőket jelenti a belga királyné hagyatéka ügyében:

Éppenséggel nem bonyolódott az örökség kérdése, sőt ellenkezőleg, nagyon egyszerű, pörre pedig nem fog kerülni a sor, már azért sem, mert az az örökösökre, illetőleg a hitelezőkre nagy tömegére nézve nagyon balul ütne ki.

Annai bizonyos, hogy gróf Lónyay Elemér, aki neje nevében a királyné végrendeletét meg akarta támadni, nem fog pört indítani. *Lujza* hercegné ügyvédei szintén húzódoznak a pörtől.

Most fejezték be a megboldogult királyné ingóságainak felbecsülését és ennek során kitűnt, hogy *Mária Henrietta* királyné az ajándékozások körül lényegesen átlépte a Code Napoleonban meghatározott mértéket s most *Lipót* király nagylelkűen visszazsármaztatott temérdek ékszert, amely felesége után őt illette volna.

A királyné három leányára az eddigi számítások szerint körülbelül 1/2 millió frank jut egyenként.

Ebben az eleinte bonyolultnak látszó örökség-dési ügyben minden azon fordul meg, hogy vagyoni közösség volt-e a Lipót király és *Mária Henrietta* királyné között. Nos ez a kérdés teljesen tisztába van hozva. A házassági szerződés ugyanis, amely 1833 augusztus 8-án kelt, egész határozottan kimondta, hogy a királyi pár között *nincs vagyoni közösség*. A félreértést az okozta, hogy a házassági bizonyítványban ez nem jut kifejezésre, jóllehet a Code Napoleon szerint abban is benne kellett volna lennie ennek a rendelkezésnek.

A házassági okmány szövege ez:

1853 augusztus 22-én ő királyi fensége, *Lipót Lajos Fülöp Mária Viktor* ur, Brabant hercege, Belgium örökös hercege, szász-köbörgy-góthai herceg stb. stb. házasságra lépett ő császári és királyi fenségével, *Mária Henrietta Anna* ausztriai főhercegnővel, Brabant hercegnőjével.

A házassági szerződést *Menschenger* udvari tanácsos mint császári közjegyző vette fel 1853. augusztus 8-án. Ebből nyilvánvaló, hogy a vagyoni közösség, melynek alapján a három hercegnő 50 millió franknyi hagyatékra tartott igényt, nem állott fenn s így az a nagy öröksései pör, amely mármár megindult, el fog maradni.

— **Papválasztás.** Az egyesült-államokbeli *Youngstown* város reformáris egyházakozsága meghívta papjának dr. *Kacziány Géza* budapesti tanárt. *Kacziány* Allianceban a preszbiteri gyűlésen már letette angol nyelven a papi vizsgát.

— **Lebaudy léghajója.** *Nantes*-ből táviratozzák: *Lebaudy* kormányozható léghajója ma reggel felszállt és szél ellen haladt, még pedig az erős ellenáram dacára is 15 kilométert 25 perc alatt tett meg.

— **Szerencsétlenség automobilon.** *Páris*-ből táviratozzák, hogy *Serpellet* Gardener, az ismert automobil-gyáros ma gépkocsijával szerencsétlenül járt. *Serpellet* Gardener az Avenue Champs Elysées-n ment automobilján, amikor egy utcakeresztesnél nagy teherkocsival találkozott szembe. Hiába fékezte az automobil, már nem térhetett ki s nagy erővel megtörtént az üsszétűzés. A gyáros kibukott az automobilból és a teherkocsi kerekai átmentek *Serpellet*-nek a testén. A kocsi a lovak közé esett, hogy elmeneküljön, de egy tábornok utánavetette magát és átadta egy rendőrnök. *Serpellet* sebei súlyosak.

— **Halálkozás.** *Hatvany Deutch* József heves-megyei nagybirtokos, *Hatvany Deutch* Sándor nagyiparos édesatyja ma reggel 79 éves korában Budapest-estlen meghalt. Az elhunyt évtizedek során fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki, ipari és kereskedelmi téren s kitűnő gazda volt, aki uradalmán mintaszerű berendezéseket létesített. Számos közhasznú intézménynek nagylelkű támogatója volt. A puritán egyszerűségű öreg ur a legnagyobb bőkezűséget tanusította, valahányszor hazafias gondolkodására és emberbaráti érzelmire appelláltak. Halálát fán, *Hatvany Deutch* Sándoron és leányán, zempléni *Moskovitz* Gézáén kívül, nagyszámú rokonság gyászolja.

Folyó hó 11-én halt meg a fejmegyei *Baracs-kán* az 1848-49-iki szabadságharcunkban tevékeny részt vett *Blessinsky* honvéddágharchoz övegye 87 éves korában. Mint osztrák katonaiszt leánya *Zágráb*-ban született, honnét hazánkba kerülve, a nevelőnői pályára képezte ki magát és nagy műveltsége, gazdag nyelvismeretei folytán a legelőkelőbb családoknál fordult meg. A szabadságharc lezajlása után azon nehézeladatra vállalkozott, hogy a Törökországba emigrált Percezl Mór honvédtábornok nejét, *Sarközy* Juliat és kiskorú gyermekeit Törökországba kísérje térje után. Ezekkel végigélte az emigránsok keserves vándorlását egész *Kutahia*-ig, ahol férjével megismerkedett, mivel később *London*-ban a legnagyobb küzdelmek közt élt, keze munkájával tartva fenn magát, két gyermekét és megvakult férjét. Midőn itthon megtudták, hogy családja elpusztult s ő egyedül maradt, a *Szűcs* Domokos Cséry, *Bóky* és *Tóth Lőrinc* családja közvetítésével végre hamis utólevéllel hazajött, hol Domokos Imre hazánál talált menedéket-otthonra. De nem sokára fölfedezték kiletét és a torradalmár tábornok családjának tett szíveségét a fohérvári börtönnel jutalmazta meg az osztrák önkényuralom. Elettének legutolsó idejét az ott tartózkodó nemeskéri *Kiss* család körében töltötte.

— **A szanozin.** Tegnap írunk arról, hogy a berlini orvos-egyesület legutóbbi ülésén két kiváló német orvos a tüdővésznek az új orvosságáról referált, amelynek szanozin a neve. Az új szer eukaliptuszlevélből, kénvirágból és porrártott faszénből készül. A kénvirág ismert régi szer, amelyet katarusos emberek gyógyítására már használtak. A porrártott faszénnek szárító hatása van s így mint gyógyító szer aligha játszik nagy szerepet az új orvosságban. Az eukaliptusz azonban már harminc év óta ismert és gyakran alkalmazott orvosság. Eddig főképpen az eucalyptus lőgbulbusz levelét használták; ez a növény főleg *Pasmaniában* és *Uj-Hollandiában* tenyészik de akad eukaliptusz *Afrikában*, *Ázsiában*, *Amerikában* és *Dél-Európában*, *Spanyolországban* *Portugáliában*, *Korziák-szigetén*, *Olaszországban*, *Görögországban* és *Isztriában* is. Az eukaliptusz-levélnek kellemes balzsamos illata van, ize kissé keserűnyesen fűszeres, eleintén szinte melegít, később hűtő hatását éri az ember. Főalkotó része az éterikus olaj, azonkívül az erjedő anyag. Az eukaliptuszt először a váltóláz és a mocsarlás, azután a katarus, végül a tüdőgyulladás ellen használták. Az új szer tudvaleg belélegzés útján gyógyít, ami az orvosok tudománya szerint nem egészen új dolog, mert az eukaliptusz belélegzését már két évtizeddel ezelőtt ajánlották tüdőbajosoknak, gégebajosoknak, és s zamárhurut és dileritusz gyógyításánál is megpróbálták vele. Azóta azonban nem igen alkalmazták ezt a szert, amelynek új preparátumaival *Berlin*-ben most oly szép eredményt értek el.

— **Megszökött családok.** A stuttgarti ügyészség megkereste a főkapitányt, hogy tartóztassa le a *Heide* Frigyes utnohófenséi születésű harminc éves zöldségárust, aki *Stuttgart*-ből több család és hamis bukás után megszökött. A család 178 cm. magas haja sötétszürke, bajusza szőke, ruhája fekete, kalapja fekete, puha. — *Pancsováról* táviratban értesíteték a budapesti főkapitányt, hogy *Szevaton* Lajos harminc éves pénzbeszedő 700 korona eliskasztása után megszökött.

— **Kínai ünnep Pierre Lotinál.** A távol Kelet színes tollú írja, *Pierre Loti* aminap rocheforti házában kínai ünnepet rendezett, amely a vendégeket a legnagyobb elragadtatással töltötte el. A meghívón a vendéglátó kéri a vendégeket, hogy kínai jelmezben jöjjenek el és azt is jelezte a meghívó, hogy „6 felesége a fiatal oszárárné Du-ose-tien, tíz órára jelentette magát.“ Pong-ütsék jelentették a császárné érkezett. Nagy, rózsaszínnel szegélyezett léposzöveten jött fel a menet a terembe. Elöl fúvósok és oboisták, akik egy kínai dallamot fújnak, amelyet *Pierre Loti* legutóbbi kínai utján kotázott le. Azután gyermekesapat, katonák és a pestőrgárda következett. A fegyverek csillogtak és szikráztak, lampionok, lángok villantak meg a zászlók redőiben tüzes sárkányok izottak. És osodlatos kosztűben *Du-ose-tien* császárné, gyönyörű fiatal hölgy, mandarinoktól és udvarhölgyektől környezve, hatalmas trónuson. A terem csillogott drága szőnyegektől, igazi gyögyverektől, nippeltől, porcellánoktól és selyemszövetektől. A vendégek körülvették a trónt és a három vastag potrohu *Budhát*, amelyek a teremben el voltak helyezve. Az ünnep pazar és meglehetősen stilszerű volt, napokig róla beszéltek a társaságban.

— **A Duna-ünnep statisztikája.** A Duna-ünnep rendezése most készíti el az ünnepség mérleget és ennek keretében a résztvevők számát feltüntető statisztikát. Megközelítőleg már megállapították, hogy mennyien voltak az ünnepélyen, mennyi volt a kiadás és mennyi a bevétel. A bevétel e szerint 300.000 korona, a kiadás 200.000 korona, marad tehát jövedelem: 100.000 korona. Persze ezek még nem végérvényes számok. Az ingyenközönséget nem számítva, százhuszmegezer fizető nézte a Duna-ünnepélyt, akik így osztalak meg: 2 koronás helyen 60.000, 1 koronásan 16.000, 50 filléresen 20.000, tribünökön 7000, Lánchídon 2000, viadukton 3000, hajókon 3000, Margitszigeten 10.000. Külföldi körülbelül 5000 jött Budapestre az ünnepély alkalmából, a legtöbb Bécsből, továbbá *Párisból*, *Londonból*, *Münchenből*, *Berlinből*, *Rómából* és *Stockholmból*. A külföldi részvételényes sikere volt az Idegenforgalmi Vállalatnagyméretű propagandájának, amelyre világot vet egyebek közt az is, hogy a Duna-ünnepségre 900 vidéki, 150 fővárosi és 300 külföldi jegyirodában árusították a jegyeket. A falragaszok pedig a külföld minden jelentősebb helyén hirdették a fővárosi ünnepét. A szervezés és a kivétel e nehéz munkáját kiváló buzgósággal irányította *Dessewffy* Arisztid, az idegenforgalmi vállalat érdemes és fáradhatatlan vezérigazgatója; méltó része volt e hivatás elismert szakértelmével való teljesítésében *Lang* Józsefnek, az idegenforgalmi vállalat kitűnő igazgatójának. Melléltük dr. *Pollák* Gyula igazgatósági tag és *Gálos* Kálmán dolgoztak ambícióval az ünnepség sikere érdekében. A készülők mérleg szerint az anyagi siker is eléri az erkölcsit, amit szíves örömmel vesz tudomásul mindenki, aki a tündérest fényében gyönyörködött.

— **A horvátországi zavargások.** *Fiume*-ből táviratozzák: Tegnap érkezett *Ogulin*-ből *Susakra* *Szabolcs* ügyész és egy törvényszéki bíró, hogy a le-tartóztatottak ellen a vizsgálatot megindítsák. A bukkariak és akörnyékbéli község lakói tegnap este ismét tüntettek. *Hreljin*-ből, *Bukkarival* szomszédos községből, a kora esteli órákban 500—600 ember indult el botokkal, fűtykökkel és dorongokkal felfegyverkezve *Bukkari* felé, az uton énekelve és ordítva és a magyarokat csufova. A tömeg az előjáróság épületéhez vonult, betörte a börtönök ablakait és ajtóit. Az előjáróság végül kénytelen volt engedni az izgatott tömeg követelésének és szabadon bocsátotta a foglyokat. 1/11 órák or a bukkari postamester a fumei állomásra táviratozott a katonaság kiküldése végett, mire 30 katoná érkezett *Bukkariba*. A tüntetők 25 társukat szabadították ki. A vasuti kocsikba zárt tüntetőket tegnap este 6 órakor ideérkező személyvonattal *Susakra* akarták vinni, ettől elálltak, mert híre járt, hogy a bukkari lakosság megakarja támadni a vonatot. A 117. számú őrháznál többszáz főnyi tömeg gyűlt össze és fenyegető állást foglalt el. Az összekocsnást elkerülendő, a foglyokat négy katoná és két csendőrt fedezete alatt a bukkari járásbíróóság börtönébe kísérték.

A károlyváros-fiumei vonal minden állomásán tüntetés van készülöben, különösen *Flasen* és *Fuzinen*, ahova katonaságot rendeltek ki. *Bukkari* vasuti és telefonközlekedését a legnagyobb óvatossággal intézik. A szétrombolt vasutjelzőket kijavították és *Fiume*-ből két mérnököt rendeltek ki *Bukkariba*. *Plasse*, *Fuzine* és *Hreljin* állomásokról az ottani tüntetésekről részletek nem érkeztek. A vasuti vonalat egész *Károlyvárosig* osendőrök őrzik. A *Draga*-völgyben tegnap elvágták a táviró- és telefonvezetéket. *Zágráb*-ból a következőket jelentik: Néhány lapnak az a jelentése, hogy a kőrösi járásban több embert rögtönítélő bíróságilag halálra ítélték és az ítélet már végre is hajtották volna, teljesen valótlán.

Eszeről ezt táviratozzák: *Brozan* államügyész tegnap *Gyakovón* időzött, ahol elrendelte *Susnjár* klerikus leartóztatását, akibez egy osomag érkezett az ismeretes forradalmi plakátokkal, amelyeket a postahivatal lefogalt. *Sosnjár*, aki értesülve volt a osomag elküldéséről, táviratilag sürgette zágrábi kollégájánál, mivel a kézbesítés elmaradt. *Nasicon* *Schifter* gyógyszerész és *Vrbaniac* adótitest elfogták, mert bepiszkolták a közös hivatal omeireit. Az új omeirt *Glad* pénzügyigazgató jelenlétében tiszteletnyilvánítások közben helyezték el. A letartóztatottakat átadták az itteni bíróságnak. Az adótitestet rögtön elfüggesztették hivatalától.

Bécs, május 15.

A szlovén diákok tegnapi gyűlésén heves beszédek mondtak *Khuen-Héderváry* horvát bán ellen. Egy *Apacis* nevű mérnök azt mondta, hogy gróf *Khuen-Héderváry* valóságos *Macedóniát* akar csinálni Horvátországból; a mozgalom mindjában terjed és ácsapott *Dalmáciára* is. A horvát *Bianchini* reichsrathai képviselő is felszólt, azt hangoztatva, hogy Horvátország eljutott történelmének fordulópontjához. Szégyenír futja el arcát, hogy husz év alatt senki sem találkozott, aki ezt az állatot (a bánrt értette)

előtte volna. Ha most fegyveres erő el is nyomja a mozgalmat, igénybe fogják venni a tudomány és vegyészet minden eszközeit, hogy a hatalom bitorlót eltávolítsák.

— **Öngyilkos bankár.** *Woerle* müncheni bankár, a *Woerle* és *Wagner*-bankház egyik tulajdonosa — mint müncheni tudósítónk tájékoztatja — ma ott agyonlőtte magát. A bankház kockázatos bányaszpekulációkon nagy összegeket vesztett s a csőd szélére jutott. A passzívát 800.000 frankra rúgnak s ezzel szemben egyáltalán semmi vagyon sincs.

— **Zsebmetésszek a dunai ünnepen.** A mai nap folyamán a rendőrség feljelentést tett, hogy a dunai ünnepen ellopják: *Csavik* Brontid szakács 400 koronát érő aranyórját, *Frókai* Sándor 87 koronát érő ezüstóráját, *Zsedényi* Géza magazú 100 koronát érő briliáns-melltűjét, *Strausszer* Lipót magánhivatalnok nikkelóráját, *Steiner* Samu orvosnövendék ezüstóráját.

— **Apa és fia a bitófán.** *Strautngban*, — mint Kassáról tájékoztatják — ma kétfő kivégzés volt. Egyszerre vitték bitófüra *Pradel* Károly 61 éves nyergest és 28 éves fiát, akik meggyilkoltak és kirabolnak egy kereskedelmi utazót. Előbb a fiút végezték ki a hóhér, aztán pár perccel később az atyját.

— **Tűzek.** Ma reggel az *Andrássy*-út 66. szám alatt lévő redőny-gyár pincéjében tűz támadt, de még idejében észrevették s a VI. kerületi tűzország eloltotta. — Ma délelőtt a *Dohány*-útra 75. szám alatt lévő fűszerüzletben benzín-robbanás történt. A Rosenfeld és Társa fűszerkereskedésében egy csomag kőneszgyula a benzines hordóra esett. A gyufa meggyulladt és a hordót felrobbantotta. A robbanás folytán az egész üzlet lángba borult. A VIII. kerületi és központi tűzországok oltották el a tüzet. A kár nagyságát nem lehetett megállapítani. Szencséltség nem történt. — A Nagymező-útra 18. számú házban dr. *Prücklich* ügyvéd lakásának egyik szobájában a mennyezet eddig ismeretlen okból tüzet fogott, a VI. kerületi tűzország azonban még idejében elejét vette minden nagyobb bajnak. A kár jelentéktelen.

(x) **Ha őszül a haja,** használja a *Stella*-vizet. Ára 2 K. Kapható egyedül Zoltán gyógytárában, Budapest, V., Szabadság-tér.

Léprement krakélerlovag.

Budapest, május 15.

Rohonczy Gida, a magyar gavallérvilág e közsmeri alakja ma oly lépésre zavarta magát, melynek, úgy lehet, korszakalkotó következményei lesznek a magyarországi párbajjelenes mozgalom történetében. Egy fiatalembert, aki „öt” puszta krakélerkeskedésből megsértette, segédei által lovasgias elégtételadásra szólított fel, de utóbb meggyőződve, hogy akút provokáltatott, az a kötelességet sportszerűen üti, a párbajra való kihívást visszavonta és volt ellenfelet a büntetőbírósnál jelentette fel. A nagyon tanulságos és rendkívül érdekes eset a következő:

A Duna-ünnepélyen *Rohonczy* Gida a nagybizottság egyik elnöke volt. E minőségében ellenőrző körutat tett az ünnepély estjén a danaparti bejáráknál, hogy meggyőződjék, vajjon a jegyek elszedése rendszerben folyik-e és a pénztári közegek a nagy tolongás közepett elég illedelmesen bírnak-e a közönséggel. E körútja közben a *Vigadó* előtt levő bejáratnál azt tapasztalta, hogy a jegyszedő a bejáratot ostromló közönséggel nem bánt elég kulánsul, amennyiben az egyúvő tartozó családtagokat a kuponok elszedése közben egymástól elszakította. Így járt egy fiatal ur-leány is, akinek édesanyját a tömeg elsodorata, miáltal a jegyszedő a szelvény leválasztásával bibelődött. Ezt látva, *Rohonczy* a fiatal urhölgy segítségére sietett és utasította a jegyszedőt, hogy a kisasszonyt hagyja édesanyjához előremenni. E peroben odaépett egy uracs, aki kihívó módon fixirozva *Rohonczyt*, így szólott hozzá:

— Micsoda impertinencia ez?

Rohonczy szénézett, hogy vajjon kinek szólott ez a megjegyzés, de senki olyant nem látván, akinek szólhatott volna, elkérte a fiatalembertől a névjegyet. Egy, a *Rohonczy* társaságában lévő fiatal arisztokrata ekkor odaszólt *Rohonczynak*, hogy ugyanez a fiatal-ember imént már neki is szánászándékkal a lábára hágott. Ez uracs rögtön a zsebébe nyult és átadott egy névjegyet, amelyen ez állt: *Parraghy* Vilmos ügyvédjelölt, *Váci*-útra 53.

Az úgynek ez a része ezzel be volt fejezve. Az est folyamán *Rohonczy* Gida *Juánka* Oszkárt és *Jekelfalussy* Zoltánt kérte fel, hogy nevében elégtételt kérjenek az ügyvédjelöltől. De mikor nekik átadták *Parraghy* névjegyet, ámulva tapasztalták mindhárman, hogy arra a névjegyre, amelyet abban a peroben szedett elő a fiatalember, mikor az incidens történt, már rá voltak írva a következő szavak. Segédeim: *Árkay* Ferenc és *Semberly* István, ami nyilván arra vallott, hogy az ügyvédjelölt azaz az elköltött szándékkal ment a Duna-ünnepélyre, hogy ott valakibe beleköt. Mivelhogy azonban az puszta gyanu volt, a segédek megindították a lova-

gias eljárást. Ennek a során azután meglepő dolog derült ki. *Jekelfalussy* Zoltán felkereste *Parraghy* lakását. Az ügyvédjelölt nem lévén otthon, a házasszonya nem tudott arra a kérdésre felelni, hogy melyik ügyvédi irodában dolgozik szobaura, tehát behívta *Jekelfalussyt* a szobabérlő lakására, hogy majd az iróasztalon fekvő aktákból megtudhatni a princípális címét. Az iróasztalon pedig ott feküdt még egy névjegy, szakasztott olyan szöveggel: *Parraghy* Vilmos ügyvédjelölt az egyik oldalán, a másikon pedig: *Segédeim: Árkay* Feri és *Semberly* István. Tehát most már egészen bizonyos volt, hogy a szobaur egyike ama krakélereknek, akik sportszerűen pályáznak párbajokra, akik még az utcai közönség színe előtt sem állanak afféretet csinálni csupán azért, hogy feltűnést keltsenek. Még nyilvánvalóbb lett az, midőn *Rohonczy* segédei *Parraghyt* felkeresték, s emez megtudván, hogy *Rohonczy* Gida az ellenfele, sietett bocsánatot kérni és mentesül az hozta fel, hogy csak egy szüdbő akart belekötni.

A kihívás megtörténvén, a két fél segédei tegnap éjjelkor találkoztak a Nemzeti Kaszinóban. Tanácskozásuk közben *Rohonczy* Gida a szobába lépett és előtűzte azt a kijelentést tette, hogy meggyőződött arról, hogy *Parraghy* Vilmos egy közönséges krakéler, minél fogva a lovasgias ténre vitt ügyet befejezi és a bíróság elé viszi. Hozzátette, hogy ezzel nem csupán magának tartozik, hanem a tisztességes társadalomnak is. Kiderült, hogy *Parraghy* segédei felük ez eljárásról semmit sem tudtak; sejtelmük sem volt arról, hogy *Parraghy* már otthon elment elkészített névjegyvel operál, amelyekre az ő hitük-tudtuk nélkül az ő nevéük van felírva.

Ma pedig *Rohonczy* Gida az ügyészségnél bünyenyítő feljelentést tett *Parraghy* ellen párbajra való kihívás miatt. A feljelentésben a következő érdekes panaszok foglaltak:

Ha már a törvény által tiltott párbajozást a nálunk divó társadalmi nézetek folytán nem is sikerült megakadályozni, mégis azokat, akik a komoly alapon nyugvó társadalmi felfogást arra használják fel, hogy kihívó viselkedésük és krakélerségük által kényszerítsék a velük véletlenül érintkezésbe jöveket, hogy őket lovasgias afféretk hőseivé avassák és ezt tervszerűleg, előre megfontolt szándékból teszik, nem szabad e társadalmi felfogás védelme alá helyezni, hanem ki kell őket szolgáltatni a törvény teljes szigorának.

A fértias hangu beadvány e kijelentéssel végződik:

Nem tartozom azok közé, kik elkövetett sértésért a fegyveres elégtétel adása elé bármilyen csekély akadályt gördítenek, de igenis a legnagyobb megvetést nyilvánítom azok iránt, akik, mint becsületben utazó vigécek, egyéb tehetségek híján ilyen uton akarnak híressé vagy hirhetté válni.

Megjegyezzük, hogy *Rohonczy* Gidának eddig 23 párbaja volt és így valóban szerencsés auspiciumul szolgál, hogy az olcsó hősi babérokra vagyó krakéler éppen *Rohonczy* Gidára bukkant, aki minden tétovázás nélkül tehetta meg e fértias és dicséretes lépést, amely, hitünk szerint, általános rokonszenvre fog találni és oly irányban fogja a lovasgias felfogást megisztitani, hogy ezental minden önértetes embernek meglesz a bátorsága az ilyen kötekdöket a bíróság elé vinni.

FŐVÁROS

(*) **Tanítók és tanítónők jelölése.** A közoktatásügyi bizottság ma délután tette meg a jelölését az elemi iskolai tanítói és tanítónői állásokra.

A tanítói állásokra a következők jelölték *I. helyen:* Keleti Adolf, Vámos Samu, Emkö Gyula, Schlegel Ferenc, Mócsy László, Szőlősi Lajos, Sós Adolf, Schandl Ferenc, Rózsa Ignác, Rényi Ignác, Bozó József, Ifjú Sebestyén, Ember Sándor, Halász Adolf, Bakonyi Ödön, Agoston, Tóth József, Kádár David, Papusek Dező, Fenyvesi Sámuel, Székács László, Nemes (Neubaum) Jenő, Tóke Gyula, Szántó Jenő, Malaky Mihály, Bartalos András, Tóthósy Béla, Rozsnyai Farkas, Pusztai Kálmán, Hecht István, Sárosi János, Schneider Károly.

II. helyen: Edelmann Részó, Somló László, Barta Dező, Baumgartner Károly, Lányi Ákos, Kenessey Béla, Dorfinger Alajos, Hittig Agoston, Kranicska Nandor, Révész Emil, Wimmer József, Parragó Sándor, Fűringer Ede, Héber Károly, Rappai Farkas, Stahár Károly, Egedy István, Varju Tivadar, Pavel Béla, Verner Jenő, Beke Mózes, Földes János, Elszás István, Reenert Gyula, Vítal Odón, Soltinger Viktor, Molnár Lajos, Burger Ferenc, Smidélus József, Kovács Zoltán, Sterola Péter.

III. helyen: Mihalik József, Torosin Gusztáv, Belák Jenő, Kóker Ferenc, Virág János, Turosek Nándor, ifj. Réti István, Marton István, Magyar Adolf, Rács Elek, Komlósi Armin, Kéményi Ernő, Hajnal Sándor, Cserhalmi Agost, ifj. Jakubovich Sándor, Csorba (Dromár) Alajos, Peltemann Endre, Radó Részó, Oity Antal, Oláh Dező, Palotás Miklós, László Dező, Havas József, Botta Tivadar, Erdős

Mór, Gőnczy Géza, Lankei Dlemér Gábor Ferenc, Agai Adolf, Kondor Zoltán, Zoltán Miksa.

A tanítónői állásokra jelölték a következők: *I. helyen:* Zsedényi Aladárné, Pollacek Klótdl, Fischer Sarolta, Tóth Kálmánné, Schiffer Sarolta, Kövári Sarolta, Literáty Gyuláné, Anyal Malvin, Lándner Margit, Kis-Kós Margit, Berényi Mária, Bély Gizella, Krán Margit, Hegedűs Leona, Woratsobek Irén, Vajda Karolin, Kiusatzek Kornélia, Luosvárszky Paula, Köhler Ferenéc, Wajdics Mária, Stephens Sarolta, öz. Hegyi Gyuláné, Boros Margit, Gogola Gizella, Cserniczky Ilona, Gliöck Paula, öz. Boér Zoltánné, Porisaka Jánosné, Belházy Károlyné, Kanyes Lajosné.

II. helyen: Zigány Jolán, Helbinger Gizella, Tompa Alice, Tóth Lászlóné, Szabó Gizella, Weisz Irma, Horváth Jenőné, Fősz Gizella, Adametz Leona, Pál Berta, Dániel Jenőné, Székely Rezsőné, Kovács Amália, Sohlsz Paula, Csukási Ilona, Vasváry Ilona, Demjén Gézáné, Wilde Margit, Jankovich Irén, Tóth Jánosné, Porubszky Istvánné, Bodányi Aranka, Garai Dóra, Mottl Mária, Schuler Ilona, Kovács Dezsőné, Kós Malvin, Rottler Mária, Gliöck Aranka, Heinrich Kornélia.

III. helyen: Hetényi Teréz, Uray Sarolta, Scheibner Kornélia, Németh Ilona, Telkessy Margit, Payer Mária, Vaskovits Gizella, Kemény Irma, Stemmer Melanie, Kudáry Luiza, Gróger Aranka, Horváth Gizella, Rózsay Valéria, Tomicsics Janka, Szabó Otóné, Jellenz Margit, Guggenberger Irzsébet, Dévai Janka, Sajóhelyi Etelka, Wittenberg Irén, Róka Ilona, Takács Ilona, Pecher Irén, Sretvizer Margit, Winkler Vera, Purgesz Jolán, Máray Mária, Kardos Alonja, Barna Margit, Frost Franciska.

Az évónői állásokra a következők: *I. helyen:* Bácskai Jánosné, öz. Tomkov Gyuláné, Trebitzky Ilona, Darányi Ignácné, Tauber Róza, öz. Wolfram Gergelyné, Benedek Erzsébet, Seres Jenőné. *II. helyen:* Bohradt Zoltánné, Szunyog Karolin, Maurer Anna, Debrecenyi Ludmilla, Müller Mariška, Jiry Gyuláné, Oslányi Ilona, Arthold Józsa. *III. helyen:* Beck Janka, Szenger Anna, Kalivoda Janka, Gittinger Sándorné, Dencz Lajosné, Szabadi Olga, Ligeti I. én, Kiss Lujza.

(*) **A Szegényház-tér parkozása.** A középítési bizottság ma foglalkozott a Szegényház-tér rendezésének és parkozásának kérdésével. A munkálat a mérnöki hivatal szerint jó százezer koronába fog kerülni. A bizottság a bemutatott tervet elfogadta, azzal, hogy a templom körül fasorokat ültessenek, hogy az egyházi környezetet a nyári forróságban árnyékban tenessék meg.

(*) **A helyi közlekedés.** A fővárosi helyi közlekedés bíráni tárgyában a Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete előterjesztéssel fordult a tanácsoshoz, amelyen egyrészt azt kéri, hogy a bérkocsitaxameteket úgyt a főváros juttassa valahára dűlőre, másrészt pedig kilejt, hogy a pályaudvarokhoz, különösen a központi pályaudvarhoz kényelmetlen a villamos öszkekötés. Ezenkívül szükségnek tartják a rendes társasokközlekedést is a nagyobb személyforgalmu pályaudvarokhoz.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Operaház.** *Scoparini* Mária, egy fiatal trieszti leány, aki tavalyelőtt bucsuzott el a bécsi Gänsbacher iskolájától, majd egy évig mint koncerténekesnő működött, ma este az Operaházban tette meg első színpadi lépését. Vállalkozását azzal a rokonszenven néztük végig, amelyet az ifjuság, tehetség és el fogultság látára szoktunk érezni. És a kisasszony fiatal, tehetséges és fölöttébb elfogult volt. Igazi althang manapság éppen annyira ritka, mint a oszillogó hőstenor. Tagadhatatlan, hogy *Scoparini* kisasszony organuma nagyon becses anyag: terjedelmes, tömör és meleg althang, amelynek alsó regiszterét az énekesnő valami gulturális hangadással fölőlsleges módon sóttéti és amelynek magassága elég könnyedséggel érvényesül, közép-kékvése ellenben eliakul és átható erő nélkül való. Ilyen szerény magatartással még nem áll Aidával szemközt Amneris, a fáraók büszke leánya, akit ezáltal nem annyira a féltékenységre, mint inkább a lánpaláz bántott. De elfogultsága dacára is néhány meglepő drámai akcentust hallatott, — izléses, jeles énekmondóval, és néhány pompás frázissal pedig élmiserésre kényszerített. Színészi ábrázolásról persze szó se lehet és megható játéka az iskolai vizsgálat hangulatát kelteie föl bennünk. De hébe-hóba kitörő temperamentuma, délecegen gyönyörű termete, beszédes szép szeme, egy-egy plasztikus taglejtése színészlehetőséget is sejtet. Mindenképpen értékes anyag a kisasszony tehetsége, amely azonban még sok osziszolásra és talán elsősorban gyakorlatra szorul. Sokat is kell még tanulnia, nagyon sokat, már csak azért is, mert ilyen kivételes anyag arra kötelezi birtokosát, hogy tanulmányaiiban a legmagasabb becsvégy vezesse. Ugy tudjuk, hogy az énekesnő a m. kir. Operaház korétebes akarja ezt a célt elérni, mint műintézetünk rendez tagja. Lebeszélőmm erről az óhajáról, mert dalműszínházunk nem alkalmas terringum az ilyesmire. Attól tartok, hogy csalódní fog a fiatal énekesnő is, a műintézet is. Legszivesebben venném, ha én magam csalódnám. (G.)

Küry Klára bucsufellépése. Három hét óta zsufolt házak szakadatlan sora mutatja a rendkívüli sikert, amelyet egy bolondos angol operett a meleg tavaszi hetekben, szabadba törő nagy vágyódásaink idején aratott. Nekünk általában kedves az angol tréla, sok vidám, bolondos helyzete, impozáns értelmelensége és mindig friss, eleven, pezsgő muzsikája. Ez a *Kínai máshetek* bizony nem igen tetszett a hivatásos kritikuskoknak, ők tudják, miért, s bizonyára legjobban tudják, aminthogy nem is tetszik az angol operett nagyon sok embernek, sőt bizonyos, hogy a műfaj kicsit a végét járja. Am mentül igazabb mindez, annál nagyobb diadal és öröm a Népszínház ez estén is díszben, virágban és dícsőségben megfűrésztött primadonnájának, Küry Klára kisasszonynak, hogy májusban a színház a legzajosabb szezon közepébe tudta visszavinni. A kisasszony szíves készséggel a színház és érdekei iránt, szerződéses kötelezettségén túl, vállalkozott e darab kiszínezésére, olyan szerepet játszván, amelyben a legfinomabb stílus képviselőjének csak akkor lehet sikere, ha tehetsége, biztonsága és uralkodása a színpadon olyan feltétlen hogy általában minden sikerül neki. Küry Klára kisasszony ezt a szerepet is megenghette nemcsak szubtilis művészi egyénisége kiválóságaival s leggroteszkabb formáiban is az alakot a magyar mértékhez közelebb hozta. Így vagy úgy, rengeteg siker lett az angol mókából és a darab népszerűsége és jövedelmezősége tételpontján pihentetődik egyelőre, hogy huszonöt év járva egyfolytában a deszkákat, a színház legfőbb erősségét nyári üdülésére felszabadítsa, Küry Klára, kisasszonytámit ma színen megjelent, percekig tartó virágzáró fogadta és a szorongásig zsufolt színház valóságos tapsfölegete. A virágbulás is, a tapsvihár is sűrűn ismétlődött az est során és tételpontjára jutott a híres dirigáló seána után, amelynek ezuttal gyönyörűen díszített karmesterei pulpitus is egy szépívű ezüst vezénylő pálca volt a rekvizituma. Nagy és lelkes ünneplés játszódtott le már előadás előtt a színpadon, ahol temérdek virágjandék közepett átadták a nagy művésznőnek *Porzolt* igazgató koszorúját, majd az egyetemi fiataliságot, amelyet *Simonovich* Pál joghallgató vezetése alatt egyetlen tagu küldöttség hozott. Az első felvonás végén, amikor Küry Klára koszorúja és virágai közt jelent meg, óriás tapsok közepette vagy huszszor kellett a függőnynek felmennie. Az est során hangos és lelkes ünneplés jutott a többi szereplőnek is. Ezek sorában legkivált *Kovács* kapott sok nagy tapsot. A kupléival egyszerűen alig tudtak betelni az emberek. Táncozó jeleneteiben *Kápolnai* Irénnel osztozott a tetszésben. Kedves, vidám, triss volt *Sirmái* és mindvégig nagyon szeretetreméltó. *Nyárai*, *Solymosi Ujvári*, *Láng* Etel mind csupa jókedv és ölet és a hangulat a nézőtérén általában olyan lelkes, hogy ennek a mindenképpen nagy sikert látott darabnak a jövő szezonban még sok helye lesz a műsoron.

Magyar Színház. A *áróttót*, a hazájából idegenbe szakadt *Lehár* Ferenc operette ére meg ma este jubileumát a Magyar Színházban, miután bemutatja óta estéről-estére megtöltötte a Wesse-lényi-utcai színház nézőterét. *Lehár* Ferenc, aki operettjének első előadását dirigálta, lejött Bécsből, hogy a jubliáris előadásban ő vezesse a zenekart s háromszoros tus fogadta, mikor megjelent a virágba vont karmesterei emelvényén. S a közönség torokszakadtól kiabálta feleje az éjlet és hólyagásra kapta a tenyereit... Nem első eset és nem is utolsó, a *Lehár* Ferencé! Nemcsak a szerelemről szól a régi történet, mely mindig új marad, hanem a talantumról is: hazájában nem boldogul, kutyába se veszik, idegenbe meg, ahol még vannak tisztességes és becsületes színházi viszonyok — és egy szép estén aztán itthon a zenekar háromszoros tuszt ad a tiszteletére s a közönség tombol:

— Nini, ez a miénk!

Ez a *Lehár* Ferenc esete is. Ma, amikor a nagylehetségű, ifjú magyar operett-komponista, aki hiába házalt Budapesten a legobskurussabb tollforgatónál egy librettóért, ott tart, hogy az osztrák császárvárosban a meghalt bécsi „keringő-herceg” örökébe lépjen, revindikálják a magunk számára.

Okulni azonban ebből az esetből sem fogunk s a jövőben éppúgy fogjuk kikergetni a külföldre a magyar talentumokat, mint ahogy eddig tettük... A *áróttót* jubliáris előadása különben kedves és vidám volt és tele hangulattal. A nézőtér zsufolásig tömve s a *Lehár* Ferenc édes-bajos muzsikája a huszonötödik estén is édes és bájos volt. A bolondul víg szövegen is nagyokat kaogott mindenki s a szereplők, *Poross*, *Ráthonyi*, *Sziklai*, *Rubos*, *Szentgyörgyi* Lenke, *Kornai* Berta jól csinálták a dolgukat.

Lehár Ferenc szép babérkoszorút is kapott.

(M.—s.)

Városligeti Szinkör. Ma volt a ligeti aréna szeszonyítása és csodálatosképpen elmaradt a nyári

színházak megnyitó előadásainak hűsége velejárója, a lueskos idő. Szép tavaszi estén vonult a közönség a Feld-színház tálajléka felé, mely nemcsak állandóvá kövesedik. A szinkörül *Sófóki kalandok* szellemesen, sok ölettel dolgozta át németből *Rajna* Ferenc. Az egymásután következő vidám jelenetek, különösen *Gyöngyi* Zsó mókái sok habotát lakasztottak. Tetszettek az énekszámok is *Margó* Zelma előadásában. A régiék közül szívesen fogadta a közönség *Gömörít* és *Szentest* az utjabbak közül *Pintér* Imre tünt fel szép baritonhangjával. Taps, kibívás volt bővebben, szóval kedvező auspiciumok között kezdődött a Városligeti Szinkör szezonja. Feld Zsigmond igazgató jó társulatot szervezett s változatos műsorrall indul neki a nyárnak, mikor kellemes és kedves szórakozást ad a ligeti arena.

A vidéki színház és az ex-lex. Képtelenségnek látszik, pedig szomorú valóság, hogy az ex-lex állapot nagyon, de nagyon keservesen sújtja a vidéki színházakat is. Kapuzárás, költőzködés előtt állanak a vidéki színházak; a nagyobbak két hét múlva megkezdik a nyári vakációt, hogy augusztusban aztán nekivágnak a deficités vándorlásnak; a kisebb direktiók nyári szünet nélkül költőzködnek egy-kéthetes szezon után egyik állomásról a másikra, folytonos részvétlenséggel küzködve, gázi hiányban szűkölködve és egyre aggódva, hogy valahol megrekednek s be se vonulhatnak a következő nyári stációra, ahol esetleg valami édes kevés bérelt várja őket és kedvezőbb auspiciumok között hordozgatják szerző első előadásait színpadjaik. Minden reménye így lenkor a nyár beköszönésével valamennyi színházalatoak a *kormány szubvenciója*. Olyiuk ebből akarná kifizetni az egyesületnél levő nyugdíjhatálékát, amely nagyon a körmére égett, a másik direktió a segélyt a világitás hátralék kiengyelítésére szánta, nehogy a város lefoglalja a felszerelést, van aztán sok direktor, aki bár tél idején is nagyon, de nagyon rászorult a szubvencióra, tartogatta mégis május végére, hogy tagjai közt kioszssa és ílv módon tartsa bennünk a lelket. És most mindez a *sok reményesség füstbe ment*. Az a csekély összeg, amely a tavalyi költségvetésben elő volt irányozva, kimerült; azon túl, jóllehet az ideai költségvetés nagyobb segélyt preliminarál, *nem utalványoz a kormány egy garast sem*, sőt egyáltalán beszűntette a vidéki színházalatojok istápolását idemennyi hiányában. Amíg a költségvetés nélkül való állapot tart, nem lesz szubvenció. A vidéki direktorok pedig derire-borura táviratozgatnak a belügyminisztériumhoz, kérvényük sürgős elintézését igzalomazzák, mert különben elsejnen beadhatják igaz sokan a kulcsot. De mindhiába. Az Isten a megmondhatója, mikor kapják meg a vidéki színházalatojok szűkes szubvenciójukat, amelyre úgy rá vannak szorulva, mint a falat kenyérré.

Hírek a Nemzeti Színházból. Holnap szombaton *Dumas* A *nők barátja* című 5 felvonásos vígjátéka 48-ik előadását ért meg. A darabban ez alkalommal is *Nádai* Ferenc, *Horváth*, *Császár*, *Gyenes Dezso*, *Gál*, *P. Márkus* Emilia, *Szacsavayné* s *T. Deli* Emma játszanak. — Vasárnap délután a színház egyik régi kedvelt műsordarabja, *Moser* *Az öbolyfaló* című 4 felvonásos vígjátéka kerül színe. Ez lesz a darab 52-ik előadása. A több szerepek *Liget* Juiuska, *Cs. Alszeghy* Irma, *Györgyné*, *Császár*, *Horváth* és *Ujházi* fogják játszani. — Vasárnap este *Szigeti* József népszínművét a *Vén bakancsos*-t adják. A darabban, amelynek multheti reprise-je elég nagy sikert aratott, *Lidi* szerepét *Blaha* Lujza, *Ilonát* *Molnár* Rózi, a vén bakancsos *Ujházi*, a fiát *Bakó* László, *Hangos* kántort *Latabár*, a korezmárost *Gál* és *Friest* *Rósahegyi* fogják az alkalommal is játszani. Az esti előadások mindig 7 és fél órákor kezdődnek.

A gésák Budán. A *Budai Nyári Szinkör*ben holnap, szombaton *Sidney* Jonesnak *A gésák* című operette kerül színe. Mimoszt *Anday* Blanka, *Rollipollit* *Perényi* Margit, *Juliet* *Jámbor* Ilona, *Farfexet* *Környei*, *Vancsist* *Lesó*, *Imárit* *Ujvári* és *Katanát* *Mihályi* játszzák. Vasárnap délután félhétvárrakkal *Lumpácus vagabundus*, vagy: *a három jómádár* című bohózatos életkép kerül színe.

A Kisfaludy-Színház holnap, szombaton mutatja be *Gömöri* Jenő nagyhatalú operette-parodíáját, a *Montag* *Romeo* és *Sonntag* *Juliót*. A díszes kiállítású darab tele van kaogott jelenetekkel, zenje kedves és fülbemászó. Főszereplők: *Kövessy* Éva, *Havnyé*, *Pécsi* Anna, *Taszarovits* Margit, *Haty* Lajos, *Neményi* és *Heggyessy* Gyula. Az előadás lényolokor kezdődik.

Színház Kőbányán. *Mátray* József színház, budapesti lakos kérvényt adott be a hatóságokhoz, az iránt, hogy *Kőbányán* magyar színházalatojok tarthasson. A rendőrség megadta az engedélyt, azzal, hogy *Mátray* az előadások megkezdése előtt igazolást tartozik, hogy a székesfehérvári tanácsa mint tüzetrendészeti hatóság az előadásokra kizemelt helyiséget erre alkalmasnak tartja s a használati engedélyt megadja. A tanács felhívta az állandó színházvizsgáló bizottságot, hogy — a helyszíni szemle megtörténte után — adjon véleményét.

Uj színház. *Bob király* előadásaira az *Uj színház* igazgatósága megerősítette a zenekart is. A *Bob király* járom első előadását maga a zeneszerző *Virányi* Jenő dirigálja.

Budai Zenekör. A *Budai Zenekör* május 18-án, hétfőn tartja meg a polgári leányiskola tornateremben (II. ker. Korona-er-úca 3. sz.) harmincadik hangversenyét *Eiswoel* Ferenc egyesületi karnagy és *Arányi* Frigyes zenetanár, hegedűművész közreműködésével.

Zenezerzési hangverseny. A Zeneakadémiai Olvasókör jótékonycélú zenezerzési hangversenyét június 8-ikán este 1/8 órákor rendezi a Zeneakadémia hangversenyteremben. Ez alkalommal a zeneszerzők növendékek munkáiból előadásra kerülnek: *Bartók* Béla magyar stílu hegedű-zongora Sonátája és zongora Sonátája (balkézre), *Heidberg* Albert orgona-Fugája, dr. *Kastics* Ozmán magyar műdalai. *Kálmán* Imre zenekari Szerzője, zongora Sonátája *Radó* Elek zenekari Intermezója és zongora Capriccioja, *Raul* Pál zongora Fugája, *Szirmay* Albert zongora-darabjai, végül egy teljes vonós-négyes, melynek egyes teteit *Lavotta* Rezső, *Heidberg* Albert, *Redi* Pál és *Itju* *Toldy* László írták. A Zeneakadémia zenekart az alkalommal *Habay* Jenő tanár fogja vezetni. Jegyek 4 és 2 koronáért az Országos M. K. Zeneakadémiai Olvasókör helyiségében (VI., *Andrássy*-út 67., II. em.) kaphatók.

MŰVÉSZET

□ **Aranyérem külföldi művészeknek.** A hivatalos lap mai száma közli azokat a külföldi művészeket, kik a most bezáruló nemzetközi tárlaton aranyérmet kaptak. A vallás-és közoktatásügyi miniszter a külföldi művészek kitüntetésére alapított egyik nagy aranyérmet régi jó ismerősünknek, *Austen-Brown* Thomas angol művésznék *Anya* és gyermeke című olajfestményére, a másik nagy aranyérmet *Simon* Lucien francia művésznék *Nyílt cirkusz* című olajfestményére, a kis aranyérem közül pedig egyet *Hahn* Herman német művésznék *Éva* című bronzszobrára, egyet *Hall* Olivér angol művésznék *Az Angerton mozdár* című olajfestményére, egyet *Marr* Karl amerikai festőművésznék *A tájképfestő* című olajfestményére adományozta.

□ **A nemzetközi tárlat bezárása.** A Mücsarnok nemzetközi tavaszi kiállítását csak holnap, szombaton délután 3 órákor zárják be.

□ **Ex-libris kiállítás.** Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum ex-libris kiállítását utjabbán a következők gyarapították értékes példányokkal: dr. *Márdhy* Lajos szerkesztő, *Domokos* László (Szeged), *Czobek* Lajos, *Török* Kornél, a Pénzüntéti Tisztviselők Országos Egyesülete, *Eich* Gusztáv, *Grün* Richard, *Puky* József, *Förster* Lajosné, dr. *Solymossy* Sándor, *Schoitz* Róbert, dr. *Dirner* Gusztáv stb.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **Stein Aurél felolvasása.** Nincs a világnak része, amely felé olyan érdeklődéssel tekintene a tudomány, mint Ázsia felé. Itt ringott az emberiség bölcsője, itt élte át fejlődése első évezredeit és innen indult el világhódító útjára. Hosszu, hosszú ideig misztikus homály borult ennek az óriási földrésznek legnagyobb részére. Csak ujjab időben oszlat: a ezt a homályt a mind merészebben előretörő tudomány, amely azonban mindig nagyon messze van attól az időtől, midőn teljes világosságot árasztott Ázsiának ezernyi rejtélyeire. Azok között, kik ezt a világosságot szerják, első helyet vivott ki magának tudós hazánkfa, dr. *Stein* Aurél, ki óriási fáradsággal, ezernyi veszély közepette, de a felfedező szivós kitartásával, a kínai Turkesztán déli részét kutatta át első sorban archeológiai szempontból. Az elért eredményről, melylyel az angol tudósvilág legnagyobb elismerését vívta ki, ma számolt be az Urániában, hol nemrégiben *Sven Hedin* emlékezett meg a Taklamakán sivatag általa felfedezett romvárosairól, tehát ugyanazokról, amelyeknek archeológiai megvizsgálását és átkutatását *Stein* Aurél tűzte ki célján. Előkelő és nagyszámu közönség hallgatta tudós hazánkfiának felolvasását, akit *Vámbery* Armin mutatott be, rámutatván nagy ismereteire, amelyek megtörték az angoloknak idegenekkel szemben tanusított tartózkodó magatartását, meg annyira, hogy az indiai kormány először a lahorei kollégium direktorává, majd pónsdabbi iskolai főigazgatóvá nevezte ki. Miut ilyen indult el 1901-ben veszedelmes útjára. Expediciójával, melynek kellő felszerelését az angol-indiai kormány bőkezűsége tette lehetővé, a Pamir hegy-óriásain keresztül jutott Kaszgarba, amely már a kínai birodalomnak legnyugatibb pontja és éppen a szélén van a félelmes Taklamakán sivatagnak. A mesterségesen üntözött kertek közepette úgy hat, mint valami rejtett tündérsziget és az egész vidék egyik legfontosabb empóriuma. A közönség lázas érdeklődéssel kísérté a bátor utazót idáig is veszej

delmes utján és ez az érdeklődés még jobban nőtt most, mikor Stein Aurél jelezte, hogy tulajdonképpeni feladatát csak ezután volt megoldandó. Újra szervezte expedícióját és a homok-sivatag déli részén haladt előre. Sokat szenvedve a hideg éjszakáktól és a vízhánytól, végre elérte az első romvárost. Innen kezdve dusan kárpótolva érezte magát minden szenvedésért. Az egymásután következő romok a tudományos cikkeknél szinte kiszámíthatatlan gazdagságát tarták előbe. A kiásott százak a legfontosabb iratoknak, faragványoknak, felírásoknak, szobroknak egész halmazát rejtették bensejükben. Felkotort szemét-dombokat végzetlenül értékúri históriai leletekkel gazdagították gyűjteményét. Mindezekből teljes világosság áradt ezeknek a városoknak múltjára. A Krisztus utáni nyolcadik században hagyták el lakóik, még pedig azért, mert a folyók megváltoztatták irányukat. Virágzásuk telőpontját a Han-dinasztia uralkodásának idejében érték el (Kr. e. 206 — Kr. u. 189) és a Tang-dinasztia nagy uralkodójának. Taicungnak halála után kezdtek hanyatlani. Fényt vetnek ezek a leletek az városoknak kultúrájára, etnikájára és világos bizonyosságai, hogy a római szellem egészen ideig éreztette a hatását. A közönség szinte áhíttal hallgatta ezt az évezredek előtti históriát, melyet még szemléletesebb és elevenebb tettek Stein Aurélnak gyönyörű fotográfiái. Több, mint száz képen tüntette fel az Uránia vásznan a utazásának egyes fázisait: a 700 méter magas, örökös hóborította, emberláb nem járt hegyeket, a folyók öntözött szebbnél-szebb völgyekkel, a romvárosokat, expedíciójának tagjait, utjának különösen szép vidékeit, vagy különösen veszedelmes pontjait, szóval, mindazt, ami utjában érdekes és tanulságos volt... És ilyen rész sok volt! A közönség, melynek sorában ott láttuk báró Eötvös Lórándot, Szüly Kálmánt, Molnár Viktor miniszteri tanácsost, Gerster Bélát, a Földrajzi Társaság alelnökét, Erdődi Béla királyi főigazgatót, Lóczy Lajost, Berzeviczy Albertet, Ghyczy Béla altábornokot, gróf Széchenyi Bélát és közönséges életünk még számos más előkelőségét, színni nem akaró taposokkal tejezte ki Stein Aurélnak tetszését. Szép jelenet volt, mikor a felolvasás után Erdődi Béla mint a Földrajzi Társaság új tagjának, átnyújtotta neki az erről szóló díszokmányt és dr. Stein Aurél lelkes szavakkal köszönnéven meg a kitüntetését, meghatottan jelentette ki, hogy minden törekvése oda fog irányulni, hogy a társaságnak és a magyar tudománynak mindég és mindenhol becsületet szerezzen. Örömmel konstatalhatjuk, hogy Stein Aurél ezt az ígérését már előre beváltotta és Körösi Csoma Sándor meg Vámbéry Ármin mellett ő a harmadik nagy magyar tudós, ki Ázsia felkutatása körül elévülhetlen érdemeket szerzett magának.

SPORT

Evezős-verseny. A Magyar Evezős-Egyletek Országos Szövetsége július 12-én, vasárnap nemzetközi amatőr evezős-versenyt rendez a gróf Károlyi Mihály díjra, vándordíj nyolcevezős legjobb hajók részére. A díj végleges megnyerése egymásután következő háromszori, vagy bármilyen sorrendben egymást követő öt izbeni győzelemhez van kötve. A jelentkezések és nevezések, a tétek mellesével *Ábrai Zoltán* szövetségi titkár címére (Budapest, IV., Zöldfa-utca 22. szám) küldendők be.

A Torna-Szövetség zászlaja. A magyarországi Torna-Egyletek Szövetsége idei országos tornaversenyt zászlószentelő ünnepélyvel kapcsolatosan fogja rendezni. A zászló-anyai készíteset *Augusta* főhercegnő vállalta el. A zászlót *Kohl* Medárd püspök fogja felszentelni a millennári versenyéren pünkösdi első napján.

Budapesti löversenyek. Kisebb futamok szerepelnek a holnapi versenyek programján s csak a 10.000 koronás *Államdíj* lehet érdekes, bár a derbi-évjárat jelöltjei közül jobb klasszisú aligha vesz részt benne. *Vaga*, *Nesze*, *Pázmán*, *Babér* futhatnak benne s első valószínűleg *Vaga* lesz *Pázmán* vagy *Nesze* előtt. Szép futás lesz az I. osztályú eladóverseny is, amelyben *Columbia* is futhat s ha megjelenik a startnál valószínűleg győz is, bár sokkal jobb társasággal lesz dolga, mint a multkor. Jelöltjeink:

- I. Springer-istálló — Galante.
- II. Springer-istálló — Pázmán.
- III. Médiateur — Babatündér.
- IV. Saratoga — Pillangó.
- V. Columbia — Parányi.
- VI. Derce — Beglerbég.
- VII. Bezdágy — Tannhäuser.

EGYESÜLETEK

(A Charité-kórházegyesület) ma délután tartotta közgyűlését a Terézvárosi Kaszinóban *Hegedűs* Sándor elnöke alatt. Az elnöki megnyitót után dr. *Lantos* Emil titkár terjesztette elő évi jelentését, mely

arról panaszkodik, hogy a főváros és a nagyközönség nem támogatja eléggé a pártolásra érdemes egyesületet. A közgyűlés elhatározta, hogy az egyesület érdekében nagyszabású akcióf fog indítani, hogy célját, egy kórház létesítését mielőbb elérhesse. Az elnök köszönné és buzdító beszédével a közgyűlés véget ért.

Nyilttér.

MEGJELENT

A

HITELÉRTESÍTÉS

A KERESKEDELMI TUDAKOZÓDÁS
≡ SZERVEZETE ÉS JOGRENDJE ≡

IRTA DR. HAJDU MIKLÓS

v v v

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA BUDAPESTEN

MEGRENDELHETŐ

A BUDAPESTI NAPLÓ KIADÓHIVATALÁBAN

ÁRA KÉT KORONA

Megjelentek!

A „Magántudós levelek” ára 1.— korona. Vidékre 1 kor. 10 fillér. Könyvkereskedő urak szíveskedjenek a főbizományoshoz, *ifj. Nagel* öntök könyvkereskedőhöz (Muzzeum-körut, Nemzeti színház épületében) fordulni. Megrendelhető ugyancsak a szerzőnél, *Földvári villa, Nemetvölgy*. Csak a pénz előleges beküldése mellett, mert az utánvét aránytalanul megrágitáná.

Földváry Jakab, magántudós, a fenti mű szerzője.

Hatvany Deutch Sándor és gyermekei:

Lajos, Ferenc, Irén; Hatvany Deutch Hermin, férjhezett Zempléni Moskovitz Géza és gyermekeik: dr. Zempléni Moskovitz Irán és neje szül. Brüll Lily, Zempléni Moskovitz Amália, férj. Garai Károlyné és férje Garai Károly; öz. Koppély Adolfné szül. Deutch Róza; Hatvany Deutch Laura, ugye saját, valamint az egész rokonság nevében fájdalomtelt szívvel tudatják a forrón szeretett atya, nagyatya, após, fivér és sógor

Hatvany

Deutsch József

urnak

79 éves korában, ma reggel történt gyászos elhunytát.

A drága halott földi maradványai május hó 17-én d. e. 10 órakor fognak a gyászházba (V., Nádor-utca 3. szám) a kerepesi-úti izraelita temetőben, a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni.

Budapest, 1903. május 15-én.

Áldás és béke hamvaira!

Kereskedők!
Részvénytársaságok!

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Pánszláv igaztó. Három cikkben, — kettő a *Narodnie Novine*ben, a harmadik a *Narodnie Hlasnik*ben látott napvilágot, — *Novák* Antal turgóc-szentmártoni betűszedő a magyarság ellen igaztatót atyafiat. Pörbe fogták *Novák* Antalt, aki ma a budapesti esküdtbíróóság előtt azzal védekezett, hogy őt egy fővárosi újság cikke készítette az írásra, mert abban arra hívták fel a nem magyar ajkú lakosok között élő magyarokat, hogy fogjanak össze s magyarosítsák meg a vidéket. A rövid bizonyító eljárás befejeztével *Daróczy* ügyész mondott hatásos vádbeszédet, amelyvel a vádlott hazafiatlan munkásságát ostromozta. Az esküdték a perbeszédet beleztejtével büntönek mondták a vádlottat s a törvényszék három rendbeli ítélet miatt egyhónapi államogházra és 120 forint pénzbüntetésre ítélte a vádlottat. Az ügyész megnyugodott az ítéletben s a vádlott bejelentette semmisségi panaszát.

§§ Meisztópör. A téli irtálon harmadéve *Kalmár* Elza szobrászról sok elismerést aratott egy sikerült alkotásával, mely Meisztót ábrázolta. A szobrot *Jellinek* Marcell vette meg, aki sokszorosította, s a másolatokat barátai közt kiosztotta. Amint a művésznek ennek híret vette, ügyvédje, dr. *Zboray* Miklós országgyűlési képviselő útján szerzői jogbitorlásért pört indított *Jellinek* ellen. A törvényszék a minap döntött a pörben s *Jellinek* Marcellt kártérítésben marasztalta, szerzői jogbitorlásért pedig száz korona pénzbüntetésre ítélte. A megokolás azt mondja ugyanis, hogy a panaszlót a vétellel nem szerzett jogot arra, hogy a szobrot sokszorosítsa.

§§ Két év után. *Braun* Dezső gyöngyösi kereskedő ezélezt két évvel nyitott üzletet. Elemtán üzleti köre csak igen szűk keretben mozgott mult év október havától azonban nagyon eszközlö a vásárlásokat, úgy hogy jelenteg 70,000 koronával tartozik. Minthogy pedig a csődötmegeben alig 10,000 korona van a Budapesti Hitelközi Védőegylet megbizta ügyvédjét a fenytölt feljelentés megtételével. E panasz folytán dr. *Miskovits* Flóris az egri törvényszék vizsgálóbírája négy napon eszközlö Gyöngyösön az elnyomozatot mely kiderítette, hogy Gyöngyösön is van egy csalásra berendezett közkereseti társaság, mely nemcsak a prédán osztozkodik, de egyuttal arra is vállalkozik, hogy a bukottakat a büntető üdősztől megóvja. Igazolást nyert továbbá az elnyomozat során, hogy *Braun* Dezső, szövetkeze büntársával, a Budapestről érkezett árukat azonnal visszaküldötte Budapestre eladás végett és hogy az árukat *Braun*, amint azok megérkeztek, potom árón elvesztgette. Az elnyomozat adatai alapján dr. *Miskovits* vizsgálóbíró tegnap a potom árón eladott árakra büntügyi záratot rendelt el, egyben pedig *Braun* Dezsőt vizsgálóti fogdába helyezte.

TÁVIRATOK

A niucsvángi megszállás.

Sanghai, május 15. A kínai táviróigazgatóság az itteni angol hivatalnokokhoz intézett közlésében kijelenti, hogy a Niucsvangba szóló táviratok tarifája az orosz megszállás óta 38 centimérről 1 frank 10 centime emellett fel, mert Manduria ugyanazon elbánás alá esik, mint Orosz-Ázsia. (Vagyis az oroszok — minden cáfolat dacára — immár teljesen a magukénak tekintik Manduriát.)

Közgazdasági táviratok.

Bécs, május 15. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladott buda tiszavidéki 8.25—8.70, bánáti 7.70—8.35, rozs szlavoniai 7.20—7.85, pestvidéki 7.20—7.40, déli vasuti 7.05—7.20, tengeri 6.80—7.—, szab 6.20—6.65, válogatott 7.—, osztrák 6.86—6.50 korona.

New-York, május 15. (Terményárszék.) (Zárta.)

Gyapot: New-Yorkban helyben 11.50 (11.60), májusra 10.11 10.39. Augusztusra 10.55 (10.70), New-Orleansban helyben 11.1/2 (11.1/2). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.55 (8.55), Stand white Philadelphában 8.50 (8.50), Refined in Cases 10.50 (10.50), Credit Balances at Oil City 1.53 (1.53). — Zsír: Western steam 9.35 (9.35), Rohe és Brothers 9.55 (9.55). — Tengeri iránzata szilárd. — Májusra 55.— (53.1/2). — Júliusra 52.1/2 (52.—). — Szept.-re 50.1/2 (50.1/2). — Buda iránzata szilárd. — Piros ősi helyben 83.1/2 (83.1/2). — Májusra 83.1/2 (83.1/2). — Jul.-ra 78.1/2 (77.1/2). — Szept.-re 75.1/2 (75.—). — Dec.-re —.— (—.—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — Kávé: Iair Rio T. sz. 5.1/2 (5.1/2). — Májusra 8.75 (8.80). Aug.-ra 4.— (4.05). — Liszt: Spring Wheat clear 8.05—3.10 (8.05—8.10), Cutcor: 8.1/2 (8.1/2), Os: 30.63—30.75 (30.50—30.65), Réz: 14.75 —.— (14.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 14. (Terményárszék.) (Zárta.)

Buda iránzata szilárd. — Máj.-ra 78.1/2 (78.—). — Júliusra 72.1/2 (72.1/2). — Tengeri iránzata szilárd. — Máj.-ra 45.1/2 (45.—). — Zsír: Máj.-ra 8.95 (8.87), Jul.-ra 9.— (8.92). — Szalonna short clear 9.56 (9.62). — Sertészsír: Júliusra 17.17 (17.10). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Tanács.

— Adhortatio puellarum. —

Száll az eszt, forr a vér,
Ajk az ajkkal összeér,
Szív a szíven, kézbe' kéz,
Fül a női akarat.
Míg a férfi terve kész:
Cselt vet és gyönyört arat.

Ömled az a szem:
— El nem hagylak sohasem!
De a sima felület
Vészes örvényt rejteget!
Férfiszótól főd füled,
Pókot ad, ígér eget.

Hogyha végra jóllakott,
Elpártol tőled legott,
De ha éhes, heve vad,
Örülten eléd borul;
Sájtad a férfit s meg ne add
Magad néki botorul.

Villantsd rá a bájadat,
Mégis őrizd zár alatt.
El ne szédül, résen állj,
Könnyelműn ne nyiss utat,
Férfiban, ha szíve fáj,
Nyajasabb az indulat.

Őnzó, rossz a férfi mind,
Még a költő is, ki int.
Korbácsold, gúzsold szíved,
Oly bilincset rakva rá,
Hogy öndvéd tépi szét,
Ha tán elszakítán.

Bródy Mihály.

— **Tolsztoj gondolatai.** Gróf Tolsztoj Leónek egy legújabb keletű érdekes levelét közli egy orosz lap. Ez a levél így hangzik:

— Nem az okoskodás utján, hanem egy hosszú élet tapasztalása révén jutottam arra a meggyőződésre, hogy az emberi élet szellemi folyamata. Az ember a szellem, része az istenségnek, szellem, amely megállapított határok közé van szorítva; és ezeket a határokat ismerjük, mint anyáinkat; a szellem élete azonban se változhat, se szenvedésnek nincsen alávetve. Állandóan, egyenletesen nő, mind kisebb-kisebb tölva határait. Az emberek azonban majd mind abban a téves hitben élnek, hogy az élet lényege magavonta határaiban, vagyis az anyagban lakozik. Ennek a tévedésnek hatása alatt az ember az anyagban támadt szenvedéseket, jelesül a fájdalmat és halált szerencsétlenségnek nézi,

holott az elkerülhetetlen szenvedés és a halál csupán a szűkebb, a lelket összeszorító korlátokat bontja le s amikor megsemmisíti az anyag osalóka képét, a létnek szellemi folyamataktól való felfogásához vezet az embert. Mennél győtremlenebb az anyagi szenvedés és mennél közelebb hozzánk a halál, amelyet minden szenvedések legnagyobbjának nézünk, annál könnyebben és annál bizonyosabban szabadul meg az ember az anyagi élet szemfényvesztéseitől s annál bizonyosabban ismer magára a szellemben. Bár az olyan ember számára, aki a szellemben magára ismer, elvesznek azok a borsos élvezetek, amiket az anyagi élet ad, de ennek fejében része jut a teljes szabadsághoz, sérthetetlen lesz, megsemmisíthetetlen és Istennel való egységes voltát egész létale alapjának és lényegének érzi. Az ilyen ember számára nincsen már halál, vagy ha van, úgy az csak a szabadulást és újjászületést jelenti. Akinek az ilyen állapotban valaha része volt, el nem cseréli azt semmiféle anyagi gyönyörűséggel. Mint olyan ember beszélek, aki betegsége ideje alatt maga is rendkívül erősen benne élt ebben az állapotban. Lábbadozások ideje alatt két, egymásnak ellentmondó érzéssel ismerkedtem meg: először azzal az örömmel, melyet az állat érez, amikor visszatér az életre, másodsor pedig szellemi mivoltomnak azon való sajnálkozásával, hogy betegsége ideje alatt szellemi megismerésem elvesztette tisztaságát. De bár meggyógyulással egyidejűen újult erővel támadtak fel az ezidőbeli életnek kísértései, mégis érzem, sőt tudom, hogy a betegség igen nagyon javamra volt. Olyasmit adott nekem az a betegség, amire sem magam, sem mások okoskodása révén szert nem tehettem volna, olyasminnek birtokát, amit soha el nem fogok veszíteni, amit magammal viszek majd. De ha kiviszem is betegséget, amikor visszatekintek élettemre, tisztán látom, hogy sok olyan, ami szenvedést okozott, valósággal javamra válik, mert életrített az anyagi javak hajszolásától s az igazi, szellemi javak megszerzésére ösztönözt. Nem hiába mondja a nép betegség, tüzveszedelm esetén, vagy valahányszor olyan csapás éri, ami nem függ az emberi akaratától, hogy: „Isten meglátogatott bennünket!” Az élet igazi javainak megszerzése tekintetéből semmi sem olyan káros, mint az embereknek egészségre, gazdagságra és dicsőségre vágyódása. Adja Isten, hogy ön is jól tudja érni, mekkora jótétemény a szenvedés s az elkerülhetetlen anyagi halál. Persze, ehhez hitre van szükség; hogy az ember szellemi lény, Istennek része legyen, hogy így se változhat, se fogytassék, se szenvedésnek, vagy megsemmisülésnek alávetve ne legyen.

— **Vitustánc-járvány a gyárban.** Amerikában egy nagy kaucsugyárban a minap sajtóságság betegség tört ki hirtelen a gyár összes munkásnőin. Valamennyien eszevesztett táncolni kezdtek, a mellett

kaocgáltak és kiabáltak, mint a tébolyodottak. Orvosi-lag megállapították, hogy ez a vitustáncnak egy neme, amelyet állítólag a nafia kigőzögése okozott. A gyár igazgatója azonnal orvosokat hivatott, de amint meglátták a táncolókat az orvosokat, azonnal megragadták őket és azok akarva, nem akarva, kénytelenek voltak együtt járni a vad táncot és csak nagynehezen szabadíthatták ki magukat karjaik közül. Még nagyobb fáradságba került a betegeteket friss levegőre vinni, ahol csakhamar megnyugodtak. Ez a legtrikább neme a vitustáncnak. Leginkább abban nyilvánul, hogy az arizmok rángatóznak és oly kézmozdulatot tesznek a betegek, amelyeknek semmi céljuk nincs. Az akaratnak erre a mozdulatokra nincs befolyása.

— **Skót ünnepek.** Érdekes világot vet a skótok nemzeti öntudatára a levél, amelyet a londoni Kristály-palota vezetősége kapott nemrégiben egy nagy skót kereskedő ögőtől, amelytől hirdetések feladását kérte a Händel-ünnepek programja számára. A Kristály-palota igazgatójának levelében történetesen meg volt említve VII. Edvárd angol király is, és a skót kereskedő erre felelt meg levelében. A levél így hangzik: „Önök nem fognak hirdetések kapni Skóciában addig, amíg VII. Edvárd angol királyt említenek. A skót nemzet Edvárdot egy új birodalom első ilyen nevű uralkodójának ismeri. És ez az új birodalom nem angol, hanem brit. Nagyon sajnálatos, hogy önök ott Délén ezt olyan kevéssé tudják.”

Igy ír a skót kereskedő, pedig csak forraságok megsértéséről van szó. Bizony tanulhatnánk tőle mi is, hogy miként kell megővni a nemzeti ünnepek.

— **Tengeri kigyó.** A tenger egyik mesebeli réme a tengeri kigyó, amelyet még a legvénebb tengerészek is ritkán láttak saját szemüikkel. *Torgesson* kapitány, az *Emil Stang* svéd vitorláshajó parancsnoka, aki évek óta járja a tengereket, a francia partok közelében, az Atlanti-óceánban apríus huszadikán egy tengeri kigyót látott feltűnni a tengeren. A kigyó, amely pár méternyire a hajó előtt uszott, mintegy kilenc-tíz méter hosszú és ötven centiméter vastag volt. Feje valamivel vastagabb a törzsénél, amely barna és fekete sávokkal volt tele. A ritka tengeri szőrnyeteg egy darabig a hajó előtt uszott s midőn a kapitány a hajót feléje irányította, egy szempillantás alatt eltűnt a tenger mélyében.

— **A vakmerő fiatalember.**

Az apa, dühösen: — Fiatalember, hogy merete megcsókolni a lányomat tegnap este, a sötétben, a verandán?

A fiatalember: — Ez a kérdést már magam is intéstem magamhoz, mióta láttam a lányát nappal, víg-gosszágban...

REGÉNY

Motta mester

— REGÉNY —

Irtá: GIOVANNI VERGA

(20)

— Még az is? ... Mit tegyek? Az a világ sorja... Arra való a község, hogy 6 gondoskodjék rólnk! ... Tartás el őket a község... az öszeség pénzén! ... En is fizetek! ... Mindig tudom azt, valahányszor az adóhivatalba megyek. Egy pillanatig a fejét vakarta és aztán újra kezdte:

— Látod, minden ember a maga csillagával jő a világra. Talán volt neked apád, anyád, aki segítette? Magadtól jöttél a világra, ahogy Isten a füvet és a növényeket küldi, amelyeket senki sem vetett el. Ugy jöttél a világra, ahogy a neved mondja — *Diodata*, Isten adománya. Vagyis, senkitől! (... És mégis talán egy báró leánya vagy és testvéreid most tyukokat és galambokat esznek! Az Ur mindenkire gondot visel... Te is megtalálta kenyeredet: ... És az én vagyonom? Talán szüleim adták? Hát nem a magam erejéből lettem azzá, ami vagyok. Mindenki magának harcolja sorsát! ... Nekem hála Istennek van mit aprítanom a tejbe és az ösémnek nincs semmije...

Ilyenformán dörmögött tovább, miatt fel és alá járkált az ajtó előtt. Amikor látta, hogy a leány még egyre sir, halkán, hogy terhére ne esék, lecsillapulva, megint leült melléje.

— Mit akarsz? Nem teheti az ember mindig azt, amit akar. Nem vagyok többé a magam ura... Ugy, mint akkor, amikor még szegény ördög voltam... Most akkora vagyon maradt utánam... Nem szedhetem össze az örökösöket az

utóán... vagy a lelenházban. Azt hiszem, hogy ha isten segítségével gyermekeim lesznek, azok jó csillagzat alatt fognak születni!...

— A tekintetes ur azt teheti...
Motta kissé töprengt magában, mert ez a beszélgetés kellemetlenéből megcsipte, mint egy darázs és aztán folytatta:

— Te is... Neked se volt se apád, se anyád. És szenvedtél valamiben hiányt, mondd?
— Semmiben, hál' Istennek.

— Az Ur gondot visel mindnyájunkra... Nem engedlek elpusztulni az utcán, én mondom ezt neked!... Lelkiismeretem nem engedné... Majd keress számokra egy férjet...

— Oh, ami engemet illet, uram!...
— Igen, igen, férjhez kell menned! Fiatal vagy, így nem maradhatasz... Nem hagylak el támasz nélkül... Majd keress számokra egy derék fiatal embert, egy jóra való embert... Látod, talán Nannit! Hozományt is adok veled...

— Az Ur megfizet majd érte...
— Keresztény ember vagyok! Beesületes ember vagyok! És aztán, te megérdemled. Hát hova lennél? ... Mindenről gondoskodni fogok. Oh istenem, annyi gondolat kavargó a fejemben!... És még ez is... Tudod, hogy szeretlek. Hamar akad egy férj. Fiatal vagy, szép leány vagy, igen, igen, szép vagy! En mondom ezt neked, én értek hozzá! Finom portéka.

Bizonyosan nemes vér van benned!
Motta most más hangba csapott át. Ravasz mosoly kíséretében két ujjával megcsipte a leány állát és erőszakkal fölemelte a fejét, amelyet az folyvást lehajtvá tartott, hogy könnyet ejrejtse.

— Egyelőre ez mind csak szóbeszéd...
Látod, senkit sem szeretek úgy, mint téged... Fel a fejet, ostoba, te...

Amikor látta, hogy a leány némán tovább sirdogál, megint elkezdett káromkodni.

— Atközött sors!... Az a folytonos jajtátás és jajveszékélés!...

Ötödik fejezet.

Mafi, a legénye, még ki se virradt, már felkelte Motta mestert, olyan hangon, amely megfagyasztotta a vért ereiben.

— Keljen föl, tekintetes ur, a fumegrandei napszámós itt van és azonnal szeretne beszélni a tekintetes urral.

— A fumegrandei napszámós? ... J. Most, ebben az órában? ... Motta mester a sötétben tapogatott ruháját után, álmosan, zümmögő fejjel. Hirtelen felkiáltott:

— A hid! ... Valami szerencsétlenség történhetett ott! ...

Lent az istállóban találta a napszámóst egy padon ülve, bőrig ázván az esőtől, rongyait száritgatta a szalmatüznél. Alighogy megpillantotta gazdáját, elkezdte:

— A hid! ... Nunzio mester, a tekintetes ur apja, azt mondta, hogy ideje elvinni a gerendákat! ... Nando lent maradt! ...

Az egész ház felriadt: Speranza, a nővér sietve lerohant, miattl ura belebujt a nadrágjába; Santo még félig mámorosan, letámaszkodott a padlásról és úgy ordított, mintha nyámsra huznák. A napszámós mindenkinek ismételte:

— A hid! ... a gerendák! ... Nuuzio mester azt mondta, a rossz idő...

Motta sápadtan, szótlannul, senkinek a szemébe se nézte, járkált fel és alá az istállóban; várt, míg megnyergelik az öszvért, amely szintén megrémülve kapálózott. Hirtelen ökölbe szorított kezével, kimeredt szemekkel a napszámóshoz lépett.

— Mikor? Az ördög nevében, mikor? ... Hát sohasem leszel kész vele? A menyök üssön beléd! ...

— A te hibád! Megmondtam ugy-e neked! Ez nem nekünk való vállalkozás! — kiáltott Speranza, borzas hajjal, olyan volt, mint egy furia. Az ura, aki nyugodtabb volt nála, csak a fejét bólogatta a helyeslés jeléül, miattl szótlannul ülve maradt a padon, mint egy malomkő.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A Magyarországi Bortermelő és Borkereskedők Országos Szövetsége Peczelt Dozós v. b. t. tanácsos elnökelete alatt tegnap tartotta rendes havi választmányi ülését. **Molnár Lipót** ügyvezető igazgató referálta a Rómában megtartott nemzetközi gazdasági kongresszusról, melynek tárgyalásain a szövetségnek másik kiküldöttével **Wolf Lipót** szaktanáccsossal élnék részt vett. Az igazgató jelentését a kereskedelmi miniszter kívánságára le fogják terjeszteni. — **Zwack** Akos szaktanácsos bemutatta tervezetét a boreladási és bevásárlási szokványokról, mely a választmányi kebeleiből kiküldött intéző-bizottságnak adott ki. A tárgyalások további folyamán **János Perenc** elnökelete alatt az 1893. XXIII. törvények módosítása tárgyában a választmány elhatározta, hogy a kormányt felkéri szaktanácskozás egybehangzóan; egyidejűleg pedig a Szövetség kérdőívet küld szét összes tagjaihoz, hogy beszeresse az egész országból az érdekelteknek tíz éven át szerzett tapasztalatait. A Szövetség elhatározta, hogy a vámtarifatervezetben a borecél-gyártáshoz szolgáló léppedit apró szőlőre megállapított vámkedvezmény eloirése iránt kérvényt intéz a képviselőházhoz. **Abalos** Zsigmond társelnök indítványára elhatározott, hogy a borszállítmányok beraktározása és egynehány díjazási határozat módosítása tárgyában feliratilag megkérendő a kereskedelmi miniszter. **Nagy György** királyi tanácsos indítványát, hogy a Szövetség gyakorlatilag is foglalkozzék a borértékesítéssel, illetve bortermelő tagjai termése elhelyezésének közvetítésével, tanumányozás végett az intéző-bizottságnak kiadták. A Szövetségnek a Berlinben megtartandó nemzetközi vegyészeti kongresszuson való képviselőre **Szilágyi Gyula** m. tanárt kérték fel. **Dr. Szabó József** indítványára a Szövetség választmányi kiküldöttéül fog tisztelgő **Lány Lajos** kereskedelmi és **Daranyi Ignác** földmívelési minisztereknél. A választmány végül ügyessé dr. **Schreyer Jenő**t, titkárrá **Gerő Gyulát** választotta meg.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság igazgatósága közhírrel teszi, hogy a Kisudomány Budapest-Visegrád és Dömös között f. é. május 16-ától fogva tervezett és már kihirdetett második napi járat megindítását közbejött és el nem járható akadályok miatt tovább intézkedésig elhalasztja. A nevezett vonalon tehát a gőzös — régi menetrend szerint — egyelőre csak naponként egyszer közeledik.

Sorsolások. A Magyar Jelzálog Hitelbank 4% os nyeresémény-kötvényeinek mai ötvenharmadik kisorsolása a következő kötvényeket húzták ki: A nyereséményhúzásban 70.000 koronát nyert 630—24, 3000 koronát nyert 484—73, 2000—2000 koronát nyert 1047—25, 659—7, 1092—12. A törlesztési huzások a 3944 277 2346 2290 967 897 734 291 1052 3708 2595 814 2746 1124 100 736 1270 1800 928 114 587 1826 683 3865 3493 221 8909 és 2338 sorozat 1—100-ig terjedő szájmait húzták ki. Az 1870. évi m. kir. nyereséményközlésén 94-ik kisorsolása ma délelőtt ment végbe a lottóigazgatóság igazgatósága hivatalos helyiségében. Ez alkalommal kihúzták a következő 50 sorsozatsámot: 60 390 464 602 709 908 1018 1026 1029 1162 1238 1511 1568 1718 1898 2004 2113 2255 2340 2344 2588 2866 3011

Es te nem szólás semmit! Ugy ülsz itt, mint egy bagoly!...

Speranza most az ura ellen is pattogott. — Ha arról van szó, hogy segítsenek rajtad, aki elvégre a sógora vagy... és még hozzá annyi gyerekekkel terhelt... mindjárt előáll a kifogásokkal... akkor soha sincs pénz... az a pénz, amely e szerencsétlen hibba vesztett.

Molta mester eleinte dühösen, szinte habzó szájjal fordult nővére felé. Aztán lenyelte epéjét és dudolt valamit, mialatt az ösvér szerszámát fejesatolta, de a vidámsága szinte marta a máját. Keresztet vetett magára, a kengyelvasba illesztette lábát és végre az állat hátán ül s olyan magasan, hogy a feje szinte a tetőt súrolta; távozása előtt így öntötte ki haragját:

— Igazatok van! Az urad szép üzletekbe rántott bele! Donningében el kellett hagynunk a vetést. Olyan szőlőföldet ültettem be miatta, ahol még takarmány se terem... Etes eszű ember, a te urad!... És a saját zsebemből kellett kifizetnem a te spekulációidat! De már jól-laktam, tovább nem epelem a terheteket. A szamaris is lefokszik az ut közepén, ha elfáradt, és nem megy tovább...

És megsarkantyuzta a lusta állatot, mialatt nővére az ajtóból utána kiabált, amíg a patkó zaja hallható volt a köves uton. A suhane sántitva rohant utána, de a gazdája, akinek a feje olyan volt, mint egy malomkerék, nem vette észre. Csak amikor már túl voltak a kerítésen, fordult hátra és amikor meghallotta esobogását a sárban, maga mögé ültette az ösvérre. A suhane az ösvér rugásaitól megszakitott hangon ismételtette folyvást:

— Nunzió mester azt mondta, hogy ideje volna elvenni a gerezdákat... Délután elélt az eső... Nem, uram, monda Nardo, hagyjuk holnapig... Szólt a mester: Te azért beszélsz úgy, hogy még egy napszámot kiesikjark...

(Folytatása következik.)

3051 8112 8126 8129 8388 8438 8703 8746 4959 4101 4246 4251 4587 482. 4676 4726 4768 4828 5024 5120 5151 5244 5 60 5279 5430 5533 és 5974. A fenti sorsozatsámokból kibuzták a következő nyereséményeket: 20.000 koronát nyert sor. szám 2113, nyereszám 22, 200.000 koronát nyert sor. szám 2588, nyereszám 15, 10.000 koronát sor. szám 5279, nyereszám 29, 2—3000 koronát 1162—42 2044—20 3051—04 és 4101—49, 1000—1000 K-t 908—45 1248—32 1248—27 1511—38 1893—34 2004—17 2004—35 22255—88 2868 —41 3011—21 4101—1 4251—1 4925—08 4758—19 5151—40 5244—18 5260—27 és 5583—18.

A **Jó-sív sorsjegyek** mai sorsolása alkalmával a következő számok húzták ki: A 20.000 koronás 10-nyereséményt a 4209—27 számú nyerte meg. 2000 koronát nyertek: 1118—48 és 7242—17. 1000 koronát nyertek: 8785—47 és 3283—96. 200 koronát nyertek: 2106—84 3663—89, 6787—54, 921—65 és 1628—41. 50—50 koronát a következő számok nyertek: 5429—21 3720—07 1798—18 3007—56 6399—15 3818—98 2537—81 6114—81 3729—48—389—92 3949—14 1398—67 5876—48 3541—87 8817—88 515—25 7266—52 770—14 2138—57 és 1995—99 20—20 koronát nyertek: 5392—76 6785—43 4219—56 3800—91 880—38 1011—61 4968—10 1811—24 2722—12 3638—97 6611—25 8148—97 169—37 7829—52 7070—15 2328—13—2959—27 4037—23 4978—33 és 5943—51. Ezenkívül kihúztak még 5407 számot, amelyek egyenként négy koronát nyertek.

Vasutak bevétele. Az Osztrák-magyar államvasutársaság bevétele 1537.255 korona (+ 27.718 korona). A Déli vasút-társaság bevétele 2,703.270 korona (— 118.940 korona).

Fizetéseptelességek. A bécsi **Creditoren-Verein** a következő fizetéseptelességeket jelenti: **Perdy** Károly vegyeskereskedő **Barót**, **Schönfeld** Lipót kereskedő **Nagyvárad**.

Közlekedési vállalatok bevétele. Az **Első cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság** bevétele április 1-től 30-ig 1,271.342 korona (— 104.952 korona az 1902. év ugyanezen időszakában) a hajózás kezdetétől március végéig 1,352.218 korona (+ 108.955 korona), összesen 3,123.560 korona (+ 4003 korona). A **mohács—pécsi vasút** bevétele április 1-től 30-ig 90.599 korona (— 25.285 korona), január 1-től március végéig 308.832 korona (— 6060 korona), összesen 399.431 korona (— 81.945 korona).

Borjvásár. 1903. évi május hó 15-ikén. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvény-társaságtól.) Felhajtás. Belüldi élő borjú 1391 dró, leült borjú — db, bécsi borjú — db, — db, nővendékmárha — darab, bárány élő 198 darab, leült bárány — darab, — Arjegyzések. — Belüldi élő borjú I. rendű 76—86 f-ig, kivétel 88 f., II. rendű élő borjúkét 82—74 f-ig, I. kilónként, leült borjú I. r. — f-ig, II. r. — f-ig, kivét. f. kilónként, levonás nélkül. Ringott borjúkét 50—62 f-ig, Nővendékmárha 50 f-től 61 f-ig, I. r. — f-ig, köztépminőségű — f-ig, alarendelt — f-ig, I. k. kint. Bárány élő 5.50—6.— k., leült bárány — k. kivétel 6.— k. — k-ig páronként. — Az irányzat élénk, árak 4—5 fillérrel esőkentek, mely körülmény a kisebb szükségletnek tudható be.

Sertéskenyvesítés. (A székelyvárosi sertés-vásár és kövgróhidú intézősége.) Május 15-ikén. Felhajtás: Zsirsertés, egymint öreg I. rendű 350 kilogramm felül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Husértés egymint: nehéz 300 kilogramm felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Felhajtás összege 406 darab. Előző napi maradvány 543 darab, — darab süldő, összesen 949 darab, 94 darab süldő. Eladatot 814 db. Maradvány 135 db, 8 darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak hanyatlóban. — Következő árak jegyzettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül 88—95 fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 88—94 fillérig, selejtezett 84—89 fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 800 kilogramm felül 92—102 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 88—100 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 66—92 fillérig, süldő 66 — fillérig, malac — fillérig. Husértés: Nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő 92—100 fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élosulyban.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, május 15.

A mai buzaüzlet lenyha irányzattal nyílt meg. Kezdetben 5 fillérrel alacsonyabb árak mellett vásároltak, később azonban javult a vételkedv és a tegnapi árakkal zárult az üzlet. Forgalomba került 22.000 métermáza buza.

Rozs jegyzése néhány fillérrel alacsonyabb. Tengeribben tartott volt az irányzat. **Eladatot:** **Buza. Tiszavideki:** 100 mm. 82-5 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 80-5 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 80-5 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79-5 k. 7 K. 90 f. **Hódmezővásárhelyi:** 2300 mm. 80 k. 8 K. — f., 2300 mm. 80 k. 8 K. — f. **Fejérmegyei:** 1300 mm. 79-8 k. 7 K. 95 f., 400 mm. 78-5 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 2400 mm. 78 k. 7 K. 75 f. sárga, 1000 mm. 76-8 k. 7 K. 75 f. **Pestmegyei:** 600 mm. 80 k. 7 K. 97 1/2 f., 100 mm. 79-5 k. 7 K. 92 1/2 f. sárga, 100 mm. 80-5 k. 7 K. 92 1/2 f. sárga.

Bánsági: 200 mm. 80 k. 7 K. 87 1/2 f. **Becskerekeli:** 2400 mm. 78 k. 7 K. 70 f. **Bácskai:** 750 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 77-5 k. 7 K. 75 f. rozsos, 100 mm. 77 k. 7 K. 95 f. **Szivleci:** 3000 mm. 76-6 k. 7 K. 95 f. **Kulai:** 1500 mm. 76 k. 7 K. 87 1/2 f. **Műnád három hónapra.** **Rozs:** 200 mm. 6 K. 85 f., 100 mm. 6 K. 75 f., 300 mm. 6 K. 80 f., 200 mm. 6 K. 72 1/2 f., 200 mm. 6 K. 77 1/2 f., 200 mm. 6 K. 70 f. keverékes, 200 mm. 6 K. 75 f., 200 mm. 6 K. 70 f. paritásra. **Tengeri:** Román: 200 mm. 6 K. 75 f. ab hajó, 4000 mm. 6 K. 50 f., magyar tengeri 400 mm. 6 K. 55 f. ab hajó.

Készpénzfizetés mellett. A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde sokasai szerint készpénzben és kilogrammonként: — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonként:

Típus	Mennyiség	Kilós		Kilogramm			
		K-tól	K-ig	K-tól	K-ig		
Tiszavideki	uj	76	7.45	7.75	70	7.60	8.—
		77	7.59	7.85	70	7.66	8.10
Fehérmegyei		78	7.85	7.90	81	8.00	8.15
		79	7.60	7.65	79	7.75	7.85
Pátrvidéki		77	7.64	7.70	80	7.85	8.—
		78	7.72	7.80	81	7.90	8.10
Bánsági		76	7.45	7.60	79	7.75	7.90
		77	7.63	7.70	80	7.85	8.—
Bácskai		78	7.65	7.80	81	—	—
		79	7.60	7.69	79	—	—
Kölsi		77	7.63	7.70	80	—	—
		78	7.86	8.10	81	—	—

Egyéb gabonafajták	Mennyiség	Kilós		Kilogramm		
		K-tól	K-ig	K-tól	K-ig	
Rozs	uj elsőrendű	70—72	6.82	6.90	6.90	6.90
	másodrendű	—	—	6.70	6.70	6.70
Árpák	takarmány	60—67	5.89	6.10	6.10	6.10
	először való	62—69	5.70	6.80	6.80	6.80
Zab	először való	64—66	6.80	6.80	6.80	6.80
	bánsági	38—46	6.15	6.15	6.15	6.15
Tengeri	elsőrendű	—	—	6.05	6.05	6.05
	másodrendű	—	—	—	—	—
Repece	uj közepes	—	—	10.70	11.10	11.10
	bánsági	—	—	6.—	6.—	6.—

A határidőszület folyamán a következő kötések történetek:

Májusi buza 1903. 7.55—7.53—7.60—7.58
 Októberi buza 1903. 7.34—7.31—7.33
 Októberi rozs 1903. 6.44—6.42—6.46—6.44—6.46
 Októberi zab 1903. 5.48—5.51
 Májusi tengeri 1903. 6.45—6.43—6.45
 Júliusi tengeri 1903. 6.45—6.44—6.46—6.44—6.46
 Augusztusi repece 1903. —

Déli egy órákor a következő záróárak állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Májusi buza 1903. 7.58—7.59
 Októberi buza 1903. 7.38—7.39
 Októberi rozs 1903. 6.45—6.46
 Októberi zab 1903. 5.50—5.51
 Májusi tengeri 1903. 6.44—6.45
 Júliusi tengeri 1903. 6.44—6.45
 Augusztusi repece 1903. —

A budapesti értéktözsde.

A mai tőzsde szilárd irányzat mellett zárult. **Előzőszo. Osztrák Hitelrészvény** 672.50—673.50. **Magyar Hitelrészvény** 733.—735.—. **Leszámlitóló-bank részvény** 458.—459.—. **Jelzálogbank részvény** 528.50—524.25. **Rimamurányi részvény** 481.—. **Államvasuti részvény** 68.—684.25. **Városi Villamos Vasút részvény** 308.—380.00. **Közúti Yaspályá-részvény** 607.—608.50. **Déli Vasút részvény** 55.50 korona. **A déli tőzsdén** a következő értékekben volt forgalom: **Koronajáradék** 99.57% százálek. **Magyar Hitelbank részvény** 732.—733.50. **Jelzálogbank részvény** 528.50.—524.50. **Leszámlitólóbank részvény** 457.50. **Osztrák Hitelrészvény** 670.75—673.50. **Kereskedelmi bank részvény** 2725.—2730. **Magyar Asphalt részvény** 123.—130.—. **Drascho-féle részvény** 435.—454.—. **Salgótarjáni kőszénbánya részvény** 535.—537.—. **Rimamurányi Vasút részvény** 481.—. **Közúti Yaspályá részvény** 605.50—607.—. **Városi Villamos Vasút részvény** 306.—307.—. **Déli Vasút részvény** 53.—53.75. **Államvasuti részvény** 633.—684.50 korona. **Órákor zárult: Osztrák Hitelrészvény** 670.75. **Magyar hitelrészvény** 730.50. **Leszámlitólóbank részvény** —. **Rimamurányi vasúti részvény** —. **Osztrák-magyar államvasuti részvény** —. **Közúti vasút részvény** 604.50. **Városi villamos vasút részvény** —. korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg: **Jegyzések:** **Heremag:** lucerna magyar 43.—52.— korona, vörös aprószemű 48.—52.— korona, vörös

erdélyi — korona, vörös bányászati — korona, középszemű 63.—67.— korona, nagysemmű 69.—63.— korona, Disznóvár: budapesti 70.—70,60 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszűrőtől vidéki — korona, városi 4 darabos 57.—67,50. korona, 3 darabos 61.—61,50 korona, üstölt — korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18,50—14.— korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 14,50—15.— korona, 85 darabos 16.—16,50 korona, azonnal való szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12,75—13,25 korona, 100 darabos 13,25—13,50 korona, 35 darabos 16,25—16,75 korona. Szilva: sláviai 16.—16,50 korona, szerbiai 14,25—14,75 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A hangulat a mai előtűzésen is kedvező volt. Különösen a bank- és petroleumrészvények fölé felirányuló mozgalmat folytatódott még élénkebben. Magyar bankrészleteket is magasabb árakon kerestek. Valutákban nem volt izület.

A déli tőzsde általában gyöngye magatartással nyílt meg és zárlat felé a magyar belpolitikai helyzetről szóló kedvezőtlen hírekre még gyöngébb lett. Zárulat kedvetlen.

Bécs, május 15. (Magyar értékek zárlata) 4% os aranyjárdék 121,35. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegye 157.— Magyar vasúti kölcsön ezüstben —, Magyar keleti vasúti állami kötvény —, Magyar lezárlati- és pénzváltóbank —, Rimamurányi vasút részvény 478,50. Magyar koronajárdék 99,50. 4% os Magyar földt. herm. kötvény 99,20. Magyar hitelbank részvény 729.—, Magyar nyeregeményi kölcsön sorsjegye 200.—, Kassa- oderbergi vasúti részvény —, Magyar keresk. bank 27,15. Magyar csokoripar 1525.

Bécs, május 15. (Osztrák értékek zárlata) 4 2/3% os papírjárdék 100,70. 4% os osztr. aranyjárdék 121,15. 1800-os sorsjegye 163,50. Osztrák hitelrészvény 438.—, Angol-osztrák bank —, Bécsi bankjegyek: 485.—, Osztrák-magyar bank 1660. Déli vasút 58,50. Dunagóznahajási részvény 857.—, Dohányrészvény 343.—, Császári és királyi arany 11,32. Német bankjárdék 117,12. 4 2/3% os ezüst járdék 100,80. Osztrák koronajárdék 101,05. 1864-iki sorsjegye 249,25. Osztrák hitelintézet részvény 670,25. Unionbank 530.—, Osztrák Länderbank 410.—, Osztrák-magyar államvasút 680,75. Elhavölgyi vasút 429.—, Alpeji bányarészvény 388,75. 20 frank. arany 19,06. Londoni váltóár 239,70. Bécsi tramway Ltt B. —, Bécsi tramway Ltt A. —, Lapót köző —, Az irányzat nyugodt.

Bécs, május 15. (A Budapesti Napló tudósítójának teletjelentése.) A délnyi magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 671,25. Magyar hitelrészvény 729,50. Angol-Osztrák bank 275,50. Bécsi bankjegyet 485,50. Union bank 530.—, Länderbank 410.— Osztrák-magyar államvasút részvény 682,50. Déli vasút 53,76. Elhavölgyi vasút 429,50. Északnyugati vasút részvény —, Dohányrészvény 289.—, Májusi járdék 100,70. Magyar korona járdék 99,50. Török sorsjegyek 118,50. Német birodalmi utazás 117,13—117,12. Napoleon'or 13,06.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 15. (Tőzsdei tudósítás.) A külföldi tőzsdék gyenge irányzata, valamint a nyersvas árnak New-Yorkból jelentett csökkenése itt a megnyitástól nyomást gyakoroltak a bányapiac spekulációs értékeire. Minthogy a tőzsde összgeralma rendkívül korlátolt, az összes piacokon hiányzott a részvétel. Ez által az üzlet megakadt a nélkül, hogy az árfolyammozgásban lényeges változás állott volna be. Állampapírok változatlanok. Vasutak körül lombardok realizációra gyengébbek. Hitel bányádt, állítólag a horvát-oroszai eseményekre. Magánlétszámításai kamatból 3%.

Berlin, május 15. (Zárlati) 4 2/3% os papírjárdék 101,10. 4% os osztrák aranyjárdék 103,60. Elhavölgyi vasút —, Magyar koronajárdék 100,40. Osztrák-magyar államvasút 146,90. Kassa-oderbergi vasút —, Bécsi váltóár 85,25. Magyar vasúti beruházási kölcsön —, Alpeji bányarészvény —, Disconto-Commandit 189,10. Általános villamosítási Edison 182,75. Geisenkircheni 181,10. Laura-kőhő 230,10. 4 2/3% os ezüstjárdék 100,80. 4% os magyar arany járdék 102,25. Osztrák hitelrészvény 210,90. Déli vasút 15,60. Károly-lajos vasút —, Orosz bankjegyek 216,25. 4% os új orosz kölcsön —, Török dohányrészvény —, Osztrák járdék —, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 155,90. Harpeni 183,30. Az irányzat csendes.

Berlin, május 15. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Essi forgalom) 4% os magyar aranyjárdék 102,25. Magyar koronajárdék 100,40. Osztrák hitelrészvény 211.—, Osztrák-magyar államvasút 148,90. Déli vasút 15,75. Északnyugati vasút —, Elhavölgyi vasút —, Orosz bankjegyek középszej 216,25. Buschtiehradi —, Orosz bankjegy —, (Ultimo) Lombard 3%.

Páris, május 15. (Zárlati) Osztrák-magyar államvasút —, Új török konzol 30,50. Egyiptomi járdék 108,95. Osztrák Länderbank —, Párisi bankrészvény 11,05. 3% os francia járdék 98,05. 4% os spanyol járdék 88,80. 3% os új törlesztési járdék 98,05. Crédit foncier de France 688.—, Alpeji bányarészvény —, 4% 1890. román kölcsön 88,30. Görög kölcsön 218.—, Váltó Olaszország 0% 0.— pari. Váltó Amsterdam 205,81. Váltó Brüsszleire 0% 7,32. De Beers 556.—, Charterred 76,50. 5% bolgár kötelezvény 423.—, Magyar aranyjárdék 104,35. Déli vasút 93.—, Váló Londonra

251,75. Osztrák aranyjárdék 103,65. Török sorsjegye 128.—, Meridional vasút 706.—, 4% os járdék 103,80. Ottomani bank 601.— 3 1/2% os francia járdék —, Osztrák földhitelezést 13,24. Déli vasút elsőbbségi kötvény 332,50. 4% os 1896. román kölcsön —, Dohányrészvény 378.—, VÁHó Bécsre 102,43. Váltó német piacokra 121,65. Rio 12,61. East Rand 191,60. Randfontein 74,50. Magyar Jelzálogbank 558.—, Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, május 15. (Zárlati) 4 2/3% os papírjárdék 101,15. 4% os osztrák aranyjárdék 103,65. 4% os magyar aranyjárdék 102,45. Osztrák hitelrészvény 211,10. Osztrák-magyar államvasút 147.—, Északnyugati vasút —, Rustiehradi vasút —, Londoni váltóár 204,61. Bécsi bankjegyet 122,90. Villamos részvény 119.—, 3% os magyar aranykölcsön 90,60. 4 2/3% os ezüstjárdék 100,80. Osztrák koronajárdék 101,60. Magyar koronajárdék 100,45. Osztrák-magyar bank 120.—, Déli vasút részvény 15,70. Elhavölgyi vasút —, Bécsi váltóár 853,30. Párisi váltóár 813,30. Union bankrészvény —, Alpeji bányarészvény 193.—, Az irányzat gyengébb.

Frankfurt, május 15. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Essi forgalom Osztrák hitelrészvény 211,30. Német bank —, Disconto 180,40. Berlim kereskedelmi bank 159.—, Geisenkircheni 183,40. Harpeni 184,30. Laura-kőhő 221,40. Olasz járdék —, —, Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 14. A sertésüzlet irányzata: csöndes. A) Hasi sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 120—122 fillérig. Öreg közep (páronkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 125—127 fillérig. Fialat közep (páronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 123—125 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. II. Magyar másodikrendű: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közep (páronkint 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. III. Romániai eredetű (Stach): Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) 122—124 fillérig. Közep (páronkint 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 120—122 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 118—120 fillérig.

Sertés létszám 1903. május 13. napján volt köszlet 47.130 darab. — 1903. május 14. napján felhajtott 645 darab. — 1903. május 14. napján elszállított 365 darab, 1903. május hó 15. napjára maradt készletben 47.310 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 15. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter a székesfehérvári adó-felügyelő mellé Majláth Oszkár ottani pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárká vételes minőségben, a fumei pénzügyigazgatósághoz Vueskó Gusztáv fumei lakost pénzügyi fogalmazóként ideiglenes minőségben, az országos kataszteri felméréshez Tóth Béla mérnököt, a XI. fezl. osz. 2. fokozatába való sorolással, ideig. minőségben kat. ellenőrséggé, a győri adóhivatalhoz Híszem Gyula sóhivatali mérnököt, a győri adóhivatalhoz Reichrath Miklós zombolyai adóhivatali gyakornokot adótitkárként ideiglenes minőségben, Kurczman János komáromi díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélyjuttató pénzügyi számgyakornokká a nagyváradi pénzügyigazgatósághoz, Knull Vilmos segesvári lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a segesvári pénzügyigazgatósághoz nevezte ki. — A kereskedelemügyi miniszter Papp Károly napidíjját a magyar királyi szabadalmi hivatalhoz fizetés nélküli hivatali segédtitkárként nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szianesul Dragomir tanítót a szekerim közösi elemi iskolához rendes tanítónak, Venczellé Jenő gazdasági fizetéseslen közalapítványi gazd. gyakornokká nevezte ki. — A pozsonyi itéltőbíró elnöke dr. Szmolka Ferenc végzett joghallgatót ezen itéltőbírói területére díjtalan joggyakornokká nevezte ki. — A szegedi itéltőbíró elnöke Nyiri Béla végzett jogbálatot a vezetése alatt álló itéltőbírói kerületbe díjtalan joggyakornokká nevezte ki. A budapesti kúria pénzügyigazgatóság Proppe Adolf kiképzési díjtalan adóhivatali gyakornokot a kecskeméti és Várally I. Deszö ligli lakost a ráczvelei adóhivatalhoz segélyjuttató gyakornokká ideiglenes minőségben kinevezte. — A dévéri pénzügyigazgatóság Makavei Troján beszáni lakost a szászvárosi adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Kivendelés. Az igazságügyminiszter Bedő Joachim, az orszébtvárosi ügyészséghez beosztott bírósági aljegyzőt az orszébtvárosi ügyészség kerületébe ügyéségi megbízottal rendelte ki.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Egy Aladár beszerzebányai törvényszéki aljegyzőt a törözcentzmártóni járásbírószághoz, Badinyi Béla törözcentzmártóni járásbírószághoz aljegyzőt a beszerzebányai törvényszékhez, Mohácsy Lajos kecskeméti törvényszéki aljegyzőt a kecskeméti járásbírószághoz, Zsigmond Béla kecskeméti és Kiss Lajos gödöllői járásbírószághoz aljegyzőket a kecskeméti törvényszékhez, továbbá dr. Szinek Ernő kecskeméti törvényszéki aljegyzőt a gödöllői

járásbírószághoz, dr. Pokomándy Deszö kiképzési járásbírószághoz aljegyzőt a szolnoki törvényszékhez és dr. Szilassy Pál szolnoki törvényszéki aljegyzőt a kiképzési járásbírószághoz beilyezte át. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bányai Firoka gyulafehérvári és Olescher Eugén brassói állami elemi iskolai tanítókat kölcsönbőn áthelyezte.

Pályázatok. A kolozsvári ügyészség megligyezi állásra két hét alatt, — a nagyszentmiklósi járásbírószághoz irnoki állásra négy hét alatt, — a pancsovai járásbírószághoz hivatal-szojgai állásra június hó 20-ig lehet a folyamandásokat benyújtani.

Napirend.

Napár: Szombat, május 16. — Római-katolikus: Nep. János. — Protestáns: Peregrin. — Görög-ország: (május 3.) Tim. — Zsidó: Ijar 19. Sabbath Emor 4. Per — Nap két: 4 óra 6 percek. — Nyugszik: 7 óra 14 percek. — Hold két: 11 óra 10 percek este. — Nyugszik 8 óra 5 percek reggel. — Hold a földalvóban 12 óra 1 perc délután.

A miniszterek nem fogadjak. A képviselőház hármaga fogad délelőtt 11 óratól 12-ig. Nemzeti Múzeum. Képtár és néprajzi osztály (Csallag-utca 15. szám alatt). Nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig.

A Nemzeti Szalon kiállítása nyitva délelőtt 9 óratól este 8 óráig. Belépődíj 1 korona. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-10 l óráig.

A M. Nemzeti Múzeum történeti és irodalomtörténeti kiállítása. Nyitva d. e. 9 óratól d. u. 1 óráig díjtalanul, 1—2 óra között 1 koronát.

A fildani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva 10 óratól 1-ig. Belépődíj 1 korona. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig, délután 3-4-ol 8-ig.

A vároosi könyvtár (Károly-körút 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünneppanokon 9—12-ig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig. Az aquinóiúki datsók és múzeum. Megtekinthetők egész nap. III. kor. O-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyiérdekű vasut a Pálffy-tér.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Solyom-utca sarkán, reggel 8 óratól este 6-ig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelemi szakosztály, tudakos-osztálya és keleti minitár: V. kerület Váczy-körút 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 8 óráig. Házalati termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténet-gyűjtemény, továbbá a házipari kiállítás (melyben az üzletvezetés arisztókiát is eszköz) városiégi inar-csarnokban (vasár- és ünneppanokon is) nyitva délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 8 óráig. A külügyi kiállítások központi üzletvezetés (Magyar kereskedelmi rendezvényterasz) V., Váczy-körút 22. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, május 15.

Közép-Európát kiterjedt magas nyomás borítja, a depresszió pedig az Északi-tenger környékén tartózkodik.

Európában az idő enyhe, változóan felhős és tnyom-móan száraz volt.

Házánkban az idő tegnap a keleti részekben erős volt, míg egyebütt csak szórányosan fordult elő. Leszöcsről és Egerből zivartart jelentettek. Az éjjeli hőmérséklet főleg az északi megyékben volt alacsony.

Küldés: Enyhe, változóan felhős és jobbra száraz idő várható.

Vizállás.

	Máj. 14.	Máj. 15.		Máj. 14.	Máj. 15.
Inn	Schöding	14,41	Tiam	M-Sáiget	0,70
Duna	Fussen	2,62	2,61	Tokoháza	0,70
	Lins	0,00	0,00	V-Namány	0,84
	Bécs	0,25	0,10	Tokaj	1,69
	Pozsony	2,46	2,44	Tisz-Tudó	1,39
	Komárom	3,68	3,60	Szolnok	2,14
	Budapest	3,42	3,09	Csongrád	2,42
	Faks	3,42	2,49	Szeged	2,12
	Mohács	4,10	4,18	Török-Bocsa	2,70
	Gombos	4,28	4,69	Tibol	2,80
	Ujvidek	3,89	3,89	Óndöva	0,28
	Pancsova	2,7	2,66	Topolya	0,78
	Orava	5,76	5,76	Hodrog	1,12
Morva	Magyarfalva	0,00	1,04	Sajó	1,38
Vág	Zelina	0,08	0,02	Hornád	0,40
	Trancsón	0,28	0,71	Bereitör	0,10
	Serep	1,66	1,29	H-Ujfalv	1,12
Rába	Sz-Gouthárd	0,24	0,14	Kőrös	0,38
	Sárvár	0,16	0,14	N-Várad	0,28
	Győr	2,82	2,68	Balvány	0,30
	Füzes	1,15	1,24	Tenke	0,15
Dráva	Zákány	0,43	0,68	Guruhone	0,38
	Bárcs	1,27	1,68	Borosjenő	0,01
	Észék	2,52	2,48	Békés	0,24
Mura	M-Szendob	0,39	0,36	Gyoma	1,48
Száva	Zágráb	0,00	0,90	Maros	0,44
	Siszek	1,70	1,75	Branycska	1,10
	Milrovica	4,00	3,82	Schorista	0,28
	Déva	0,26	0,69	Arad	0,18
Szamos	Szatmár	1,20	1,10	Makó	1,00
	Krasna N-Majlény	0,00	0,30	H-Konrád	1,10
Latorca	Munkacs	0,40	0,30	Kiszéő	0,95
Lugos	Homonna	0,44	0,44	Temesvár	0,17
	Ungvár	0,58	0,30	Becskerek	0,62

KLOTILD-SORSJEGYEK ára 1 kor. Huzás már 1903. június 6-án.

Nyeremények **50.000** korona. **25.000** korona.

Továbbá 1042 nyeremény, köztük automobil, zongora, kelengye stb. Központi iroda Budapest, IV. ker., Eskü-ut 6. szám.

Színházak, szórakozó helyek

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1903. május hó 16-án.
Zádor Dezső vendégfellépéssel.

Bajazzók.

Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Leon-cavallo. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Nedda	Szoyer	Silvio	Takács
Canio	Prevost	1. pór	Juhász
Tonio	Zádor	2. pór	
Beppe	Kiss B.		

Utána:

Parasztbecsület.

Melodráma 1 felvonásban. Zenéjét szerette Mascagni P. Szövegét írták Targioni-Tozzetti és Menacci. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Santuzza	Kaczér	Alfio	Zádor
Lola	Payer	Lucia	Válint V.
Turiddu	Kertész		

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. május hó 16-án.

A nők barátja.

Vígjáték 5 felvonásban. Írta ifj. Dumas Sándor. Fordította Kürthy Emil.

Személyek:

De Ryons	Náday	Jano de Simrose	Márkus
Montégo	Horváth	Leverdetné	Szacsavayné
De Simrose	Császár	Hackendorf	Delli
Des Targettes	Gyenes	Leverdet B.	Paulay
De Chantrin	Dezső	József	Faludi
Leverdet	Gál	Inas	Narcisz

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. május hó 16-án.

Fedák Sári k. a. mint vendég.

Forgószél k. a.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Írta Kratz és Stobitzer. Fordította Beithy László. Zenéjét összegyűjtötte Kún László.

Személyek:

Paul Roland	Balassa	Liane	Fedák S.
Arrello	Nikó	Ravelin	Szerényi
Lébardien	Hegedűs	Blanche	Hegedűsné
Claire	Rostagni	Serignan	Tapolcai
Gaston	Tanay	Dubois	Vendrei

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. május hó 16-án.

Előszór:

Hektor kisasszony.

Nagy operett 3 felvonásban egy előjattal. Írta: Wittmann Hugó. Fordította Faragó Jenő. Zenéjét szerette Weinberger Károly.

Személyek:

Kénoy	Solymosi	Leutrum	Nyárainé
Beauchair	Krecsányi	Hildegard	Ledószky
Hektor	Hegyi	Soeger	Kiss M.
Henriette	Szentmiklósy	Kalb	Szerdahelyi
Kühlnau	Pázmán	Ij. Kalb	Nyárai
Papporitz	Láng	Rosshaar	Újvári

Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. május hó 16-án.

A berlini Kleines és Neues Theater tagjai által

Nachtasyi.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. május hó 16-án.

Az orvos régen és most.

Írta Dr. Haberfeld Emil.

Kezdeté 7 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. május hó 16-án.

A gésák

vagy: Egy japán teaház története.
Énekes játék 2 felvonásban. Írta Owen Hall. Fordította Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerette: Sidney Jones.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

UJSZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. május hó 16-án.

Előszór:

Bob király.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Írták Bródy István és Urey Dezső. Zenéjét szerette Virányi Jenő.

Kezdeté 8 órákor.

VÁROSLIGETI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1903. május hó 16-án.

Siófoki kalandok.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Magyar színpad alkalmista Rajna Ferenc.

Kezdeté 7 órákor.

Ős-Budavára

Ma és mindennap d.n. 6 órától reggeltől 4 óráig

fényes kivilágítás.

A nagyüzempadon 10 órákor:

JERUZSÁLEM SZÉPE

nagy operette és fényes variáció-előadás

Miss Ravensberg. Ara Zebra & Vera.

Tommy & Miles. Darlus-Jana stb.

Folies Comiques.

két új bohózat, szölk és

Steinhardt

szölkéje

Több elsőrangú zenekar.

Óriási tűzijáték

Belepédij 1. ker. Tízdeji jegyekre 40 fill. ráfizetendő.

CIRCUS SIDOLI CÉZÁR

a Városligetben.

200 személy 123 ló

Előszór Budapestben.

Ma szombaton, május 16-án, este 8 órákor

Disz megnyitó-előadás

A műsor 16 számot tartalmaz. Fellép Sidoli Cézár igazgató az 6 tőmeges lóidomlásaival, továbbá a legjobb művészek és művésznők és a 40 tagból álló balett-személyzet.

Helyarák mint rendezés. Jegyek elővételben kaphatók Patkó (Kortár) dobányozásában, Krisztof-tér, Bécsi-utca sarkán.

Holnap vasárnap, május 17-én

két nagy disz előadás

déltűn 4 és este 8 órákor.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató

Nagymező-utca 17.

5

californiai néger

és a kitűnő új

májusi műsor.

A télkeriben reggeltől 6 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyes.

A datolyapálma.

A búska pálma édes gyümölcsöt terem és nem csak hogy árnyékal hűsíti a hozzá menekülő vándort, hanem édes gyümölcsével táplálja és üdíti. Az égbe nyúló pálma nem feledekezik meg a szegény földi halandóról. Epp úgy mint a búska Olympuson trónoló Fortuna sem feledekezik meg a földi halandókról és a remény édes gyümölcsét éri el azok szívében, akik kegyelmeztől, a Hecht-bankháztól vásárolják sorsjegyeiket, hogy aztán főnyeremény alakjában élvezzék is azokat. Vásároljon tehát osztálysorsjegyet a Hecht-bankháznál, miután tudja, hogy ott számos főnyereményt nyertek. Budapest, Ferenciek-tére 6. és Irzsébet-körút 32. Huzás május 22. Egész sorsjegy 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fillér.

HA MÁR

semmiféle kísérlet nem használt próbája meg a Szapol csász- és közszeny-kenőcsöt. Ára 5 korona utasítással. Kapható a „Magyar király” gyógyszer-tárba Bpest, V., Marokkai-u. 2/N

Havolok 18.- K.

Raglan 36.- K.

Divatöltöny 29.- K.

Minden tiszta gyapjú, Rothberger Jakab, cs. és kir. udv. szállítónál, Budapest, Váci-utca 6.

Ha sok pénzt akar

nyerni, válasszon magának egy szerencsésamat az alábbi osztálysorsjegyekből és küldjön rögtön postautalványon tetszése szerint
12.-, félre 6.-, negyedrét 3.-, nyolcadrét 150 kermét
Schlesinger J. Társa, bankházhoz, Budapest, V., Váci-körút 30. sz., ahol első kézből kaptá a május 22-é és 23-ára szóló sorsjegyet a következő szerencsésamokból: 4691-700, 5731-45, 9051, 75, 10941-50, 13126-35, 23026-30, 31036-40, 37426-50, 08076-100, 03201-25, 91271-310.
A következő osztályok árának költségmentesen beklődésére postacsekkot küld a bank.

Nyári idényre!!

Most érkezett legdivatosabb és választékú hazai és angol gyártmányu

gyapjuszövetek, fanell és lüsterék

URI és NŐI ÖLTÖZÉKEKRE

jutányos áron kaphatók.

Szegő és Blum

Budapest, Erzsébet-tér 5. (Bécsi-utca közelében).

Mintákat készpénzgel küldünk.

DR. RENNER

vizgyógyintézete

bejáró betegek részére.

Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555).

As intézetben gyógykezelés alá vevőinek: Almatiaság, szédülés, fejfájás, valamint minden ideg- és gerincbajok, gyengeségi állapotok, ideges szivbántalmak, a gyomor és belek renyhessége stb. — Gyógyeszközök: A vizgyógyintézet összes eljárásán kívül, szennavas fürdők (szivbajcsók számára), fényfürdők (obstruók számára) és csatornabájaknál, az elektromozás minden faja, masszázis stb.
Kivánatra prospektus. — Árak mérsékelték.

Schmidt M.

szilgyártó, nyerges és bőrdöntő

Budapest, VIII., Kerepest-ut 25. sz.

Kovács és lovagló-szeresemok Mindenemű utazóbőröndök. Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Párlatin női KÉZIMUNKKA

képes árjegyzékem, mely 270 oldalon 3600 eredeti ruhákat tartalmaz, kivánatra ingyen és bérmentve küldöm

Bérczi D. Sándor

kézimunka nagyiparos

Budapest, Király-utca 4.

'KOH-I-NOOR'

gőphimzőselyem

elészorndó, mosható és fanyitartó

singer, Wheeler & Wilson stb. gépekhez egyedül gyártórártára.

Műcipő minden beteges és fájos láb részére

Behúzónyúló tény, hogy az olecsnak hirdetett cipők is elég rosszak árak, hogy lábainkat körülhasak vele.

Sok ember nem tud felőle, hogy az 6 cipő belsejében egy kinkakra rejlik spanyol inguistéből, bobisonyú tény, hogy rosszaknak látszólagos kelletese, mely hajlatok is csak annak és számos tyuzsuk, bityűkös kisérővel, a körömök lábujjain belül benővesül, fagyos láb és végre idegcsontok lábizadásra, vas és faszegyek által károsított bőreket és sebek, bilyonnyal továbbá lé mert lábaink az egyetlen természetes lábaink, melyeket még azok epék nem eszterítnek fel semmiféle, autók kemézők-járművel és csak oly cipőket viseljenek, melyek a lábujjak szabad mozgását biztosítják.
Minden lábcsontvondék becses figyelmeiben átlalom csakis kézzel varrott lá- és vaszorgók nélküli könnyű „racionellatom” formájú cipőket készítesek a hazai ipár szíves pártfogó uraságoknak. Kiváló tisztelettel **Boyer Lajos** műcipés mestert Budapest, III. ker., István-utca 30. Kérlek levelezőlapon tudatni becses címét.

Nodusin Aranyér-balszam.

Egyedülálló szer, mely operáció vagy égéses nélkül **10-15 percen** belül megszünteti a legfőbb és legveszélyesebb **nyitott aranyért**. Kórhatálgat kiűrhővé. Teljesen ártalmatlan. Elismert levelek szerint szárazak és szárazak teljesen kigyógyított. Törvényesen védve. Kapható a készletnél:

Nagy Kálmán gyógyszerész, Nyiregyházaán, továbbá **Rudolf Józsefnél**, Budapest, Király-utca és a többi gyógyszerészekben is. Ára hszemlélt utasítással együtt 4 kor., bérmentesen küldésével postán 5 kor., az ország egész területére vagy utatvétel ellenében.

A 15425. számú 1899. január 27-ől kelt „Elektromos motorszámiláló” és a 26287. számú „Kollektor szerkezetű motoros árammérőkhöz” e. 1902. június 16-ól kelt magyar pótszabadalomra

vezők vagy engedményesek kerestetnek.

Szíves ajánlatokat „W. T. 3134” jel. alatt továbbít **Mosse Rudolf** Bécs I., Seilerstätte 2.

BÚTOROK

divánok, matraccok, függőágyak, ingasórák, fog-
juszabályozókban

részletfizetésre is kaphatók

Náthán Ignácnál,

Budapest, VII., Erzsébet-körút 23.

Magyar Könyvtár

SZINMŰVEK

Szerkesztő RADÓ ANTAL

Kiadja Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedése BUDAPEST, Andrássy út 21.

Egy-egy szám ára 30 fill. Kapható minden könyveskereskedésben.

Atchylas. A Ióalcsánl Promethész. Ford. Zilahai Károly. Bevezetéssel ellátta Tóth Rezső. (27. sz.)

Agamemnon. Ford. Várdai Antal. (62. sz.)

Byron Manfred. Ford. Ábrányi Emil. (23. sz.)

Kain. Misztérium. Ford. Mikos Lajos. (128. sz.)

Praccio Don Pietro Caruso. (80.)

Brienza Eugénia. A bíró. Szinm. Agamemnonban. Fordította Gábor Ignác. (206. sz.)

A város talár. Szinm. Ford. Lándor Tivadar. (257-258.)

Brók. Szinm. Hősbőrök. (246.)

Cavalotti-Radó. Enckel-ének. Dramatell. (63. sz.)

ff. Dumas Sándor. A kaméllás (209. sz.)

Du Maurier-Potier. Trilby. Szinm. 4 fev. (9. sz.)

Galold Benito Pérez. Elektra. Ford. R. J. Árdó. (223-224.)

Goethe. Ermont. Ford. Salgó Ernő (308-309. sz.)

Giaccino. Borus szerelém. Fed. R. J. Árdó. (80. sz.)

Hauptmann Gerhart. A táncosok. Ford. Komor Gyula. (218. sz.)

Ibsen. A négyvő. Szinm. 5 fev. Ford. Vikár Béla. (4.)

Ibsen. A tarsadalom támasza. Ford. László Béla. (128. sz.)

Yokai Mór. Heibolva. Szinm. 5 felvonásban. (85-89. sz.)

A fekete vér. Szinm. 5 fev. (72. sz.)

Katona Josef. Bánk bán. Bevezette Beithy Zoltán. (A. z.)

Kisfaludy Károly. A lelkők. Vig. Bevezette Beithy Zoltán. (A. z.)

Szilágyi Mihály. Szabados. Matyas diak. Húszeg próbia. Bevezette Bánóczi József. (209. sz.)

Maeterlinck. A hivatal vendég. A vakok. Ford. Marquis Géza. (282. sz.)

Mona Vanna. Ford. Ábrányi Emil. (214. sz.)

Molière. Dandin György. Ford. Hevesi Sándor. (31. sz.)

A kényveslédők. Ford. Hevesi Sándor. (142. sz.)

A becsinálta doktor. Fordította Gabányi Árpád. (114. sz.)

Scapin furfangjai. Ford. Hevesi Sándor. (322. sz.)

Murad király. Huzarszerelém. Vigjáték 3 fev. (61. sz.)

Murger-Barrière. Bohém-élet. (20) Racine. Phaedra. Tragédia 5 felvonásban. Ford. Ábrányi Emil. (185. sz.)

Rohosi Jenő. Aesopus. Vigjáték. (300. sz.)

Rothschild. Cyrano de Bergerac. Ford. Ábrányi Emil. (281-282. sz.)

Rovetta. A becsinelték. Szinm. 3 felvonásban. Fordította Radó Antal. (83. sz.)

Sardon és Najac. Vájkunk új. Vigjáték 3 felvonásban. Fordította Fái Béla. (85. sz.)

Schiller. A messias. megnyitvány. Ford. Várdai Antal. (48. sz.)

— Antal. (265-266. sz.)

Shakespeare. A szent-iványi álom. (Arany) Isk. kiad. (59-61. sz.)

— Ábrányi Sándor. Ford. Arany J. Isk. kiad. (106-108. sz.)

— Hamlet dán királyi. Fordította Arany János. Iskola kiadása. (109-110. sz.)

— Coriolanus. Fordította Petöfi Sándor. (179-180. sz.)

Shakespeare. Othello. Ford. Mikos Lajos. (214-216. sz.)

— Romeo és Júlia. Ford. Telekes Béla. (288-289. sz.)

Sophokles. Antigone. Fordította Kálmán Jenő (Kempff) József. (84. sz.)

Tolstoj Leo. A szótűz és ország. Népráda. Fordította Szabó Endre. (214-216. sz.)

Tóth Ede. A toloncz. Népszinm. (116. sz.)

— A falu rossza. Népszinm. (206.)

Tóth Kálmán. király házas

68430 | 58414 | 81385 | 44659 | 98089 | 68294

Szerencsés kéz Fries Károly bankházánál

huzza önnek a sorsjegyet, melyet
a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítója
Budapest, V., Nádor-utca 24. szám
rendelni fog. Első osztály huzása már 1903. majus 22. és 23-án.
Sorsjegyek árai: egész 12 korona, fél 6 korona, negyed 3 korona, nyolcad 1 1/2 korona

28235 | 103763 | 32773 | 108939 | 56588 | 78814

Magyar Könyvtár

VERSEK MŰVEK.
Szerkesztő RADÓ ANTAL
Kiadja Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) és. és kir. udvari könyvkereskedés BUDAPEST, Andrássy-ut. 21.
Egy-egy szám ára 30 fill. Kapható minden könyvkereskedésben.

Ábrányi Emil. Márciusi dalok és költemények. (36 sz.)
Arany János válogatott balladái. Isk. kiad. (11-12. sz.)
Toldi. Isk. kiadás. (98-100. sz.)
Arany János. Kiseb költeményeiből, szemelvények. Iskola kiadás. (74-75.)
Toldi. Iskola kiadás. Párizsi kiad. I. bevezetésével. (87-88. sz.)
Az első lopás. Jókai öröke. Isk. kiadás. (10. sz.)
Szerelmények. Toldi Szerelményeiből. Iskola kiadás. (102-106.)
Arany János. Katalin. Kevésbé. Szépirod. kiadás. Isk. kiadás. (121-122.)
Buda halála. Iskola kiadás. Bevezetéssel ellátva Moravcsik G. (123-124. sz.)
Vojnina Ars poetikája. Isk. kiadás. Bevezetéssel ellátva Kelemen Béla. (144. sz.)
Balassa Ede. Válogatott költeményei. Kiadja Erdélyi P. (186. sz.)
Berezsnéy Dániel válogatott versei. Bevezetéssel. (36 sz.)
Csohány Vidia Mihály Dorottya Négyesy László bevezetése. (10. sz.)
Coppée. Regények szatirjai. Fordította Radó Antal. (4.)
Faludi Ferenc. Versei. Bevezette Ferenczi Zoltán. (249.)
Gendzsevi. A pelenei notarius. (79. sz.)
Heine költeményeiből. Fordította Endrédi Sándor. (182. sz.)
Kisfaludy (az i. Lemminkäinen runák). Fordította Vikár Béla. (209. sz.)
Kisfaludy Károly válogatott költeményei. Sándor válogatott regéi. (125. sz.)
Könyvkereskedés válogatott versei. (85. sz.)
Kürschbach hűltetés. (A.) (42.)
Lenau verseiből. Ford. Feleki Sándor. (22. sz.)
Magyar népdalok. Morray György bevezetése. (62. sz.)
Magyar népdalok. Kiadás és bevezetése Kováts A. (110. sz.)
Ovidius költeményeiből. Fordította prózában Paulovics Károly. (38. sz.)
Petőfi Csárdai versei. Kiadja Szinyei P. (108. sz.)
A helyes kalapács. János vitéz. Kiadja Heltai J. (182. sz.)
Táj-és életképek. Kiadja Vajda Gyula. (171. sz.)
Elete és költségei. Kiadja Sörgy Gyula. (210. sz.)
Az apostol. Kiadja Jakab Ödön. (220. sz.)
Ebbeszlő költeményei. I. Kiadja Rado Vilmos. (220. sz.)
Románcok. Kiadja Lenkei Henrik. (225. sz.)
Petőfi. Ebbeszlő költeményei. II. Kiad. Rado Vilmos. (220. sz.)
Barátsg és szerelm. I. Kiadja Ferenczi Zoltán. (220. sz.)
Barátsg és szerelm. II. Kiadja Ferenczi Zoltán. (220. sz.)
Haza és szabadság. I. Kiadja Radnai Rezső. (220. sz.)
Haza és szabadság. II. Kiadja Radnai Rezső. (220. sz.)
Vegyes költeményei. I. Kiadja Balassa J. (181. sz.)
Vegyes költeményei. II. Kiadja Balassa J. (181. sz.)
Radó Antal. Két oltás költeményei. (178. sz.)
Sabolcska Mihály Versei. (84.)
Thewissen. Arden Enoch. (50. sz.)
Tindóli Sebestyen válogatott históriás énekei. (146. sz.)
Vegyes Versei. Ford. Baftóti Szabó Ovid. Kiadja Radó Antal és Tóth Rezső. (220-227. sz.)
Ugrasz. (228-229. sz.)
III. (227-228. sz.)
Vereghy Ferenc válogatott költeményei. (166. sz.)
Víz és levegő válogatott költeményei. Bevezetéssel ellátva Zilinszky Aladár. (116. sz.)
Erlyi Miklós. Saigui Vesszőlem. (8. sz.)

Kataphorese

Uj gyógymód!
Féltelműhatatlan gyógyhatású
IDEG-, NEMI-,
hőr-, vérbetegségek, bujkáros (siphilis) betegségek, infertilitás utóhaji és férfai szexuális állapotok, impotencia gyökeres gyógyítására. Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorarium teljes gyógyulást után fizethető. Elsőrendű intézet mintaszerű gyógytermeivel.

BUDAPEST,
Teréz-körút 44., I. em.
Dr. Mitzger Tivadar
személyes vezetés alatt nyitva egész nap.
Levelekre díjtalanul válasz.

Bérmálás alkalmából

a t. szülők és gyámok figyelmébe ajánlom e célra készített

fiu- és leánykaruha

különlegességeimet.

NEUMANN M.

csász. és kir. udvari szállító,
IV. Muzem-körút 1. szám.

Szállítunk utánvétellel a monarchia minden Állomásra költségmentesen csomagolással
legfinomabb régi horvát uradalmi szilvóriumot.
3 üveg 8 K., 6 üveg 15 K., 12 üveg 28 K.
Továbbá 25 egész 60 literes hordókban különbség árúval valódi uradalmi szilvórium. Kimerítő árjegyzék bérméntről.
Horvát szilvóriumkivitel társaság
Hinkó Kaufmann & Co. Zágráb, Horvátország.

BUZIÁS

Temes-megye, vasútállomás.
A kontinensen elismert legjobb és legerősebb hatású szénasvadás vasforásokkal megáldott, százados töltetek és fenyvesek között fekvő, mintaszerűen berendezett gyógyfürdő és gyógyhely.
Kiváló gyógyeredményeket hoz létre női és férfi bántalmakból, verszegénységek és minden ebből eredő bajokból, gyomor-és hóhurutból, idegrendszer, kesélyny stb. betegségekből, szívbajok és az edényrendszer megbetegedéseiből (Zsugheim-kúra) kitűnő szakorvos kezelése alatt.
Fürdőülékes és igazgató főorvos
Dr. Szerényi Gyula
Budapest, VIII. ker., Baross-utca 4. szám,
azonkívül még 8 rendelő fürdőorvos.
Bővebb felvilágosítást és prospektust küld a fürdőigazgatóság Buziáson.

Rekord

műintézet vállalata,
mely hazai szegénysorsu akadémiai művészekből alakult és céljuk a nagyközönségnek alkalmat nyújtani igazán művészi munkák olcsó beszerzésére. Kérjük a n. é. közönség b. pártfogását, mert ez által alkalmat nyújt az elnyomott művészeknek pályájuk folytatására.

Jó munkáért mindenkor kezeséget vállalunk, bármely rossz fénykép után is.
Árak minden utánfizetés nélkül.
Életnagyságu kértarajok vagy nagytások papírképpel együtt 3 kor.
Életnagyságu Pastell-festmény papírképpel együtt 6 kor.
Életnagyságu olajfestmény 10 kor.
Vidék megrendelések utánvétellel, minden kép után 1 korona csomagolási díj fizetendő.
Műterem: Bpest, VII., Rettenbiller-u. 46.

Az Athenaeum irod. és nyomdai r.-t. kiadásában Budapest, VII., Kerepesi-út 54. megjelent:

Dr. HORVÁTH CYRILL

Magyar Irodalom Története.

Első kötet. ⑤
I. KÖTET:
Arégmagyarirodalom története.
Ára a 755 lapra terjedő, 8-rét alaku munkának 12 kötet 15 korona.
Számos szövegképpel és műmelléklettel.
Kapható a kiadóiratolatnál és minden könyvkereskedésben.

GUMM

és hálópap, valódi francia gyártmány, eredeti párisi csomagolásban! Orvoslag ajánlva, feltétlen biztos és artalmatlan! Árak koronáértékben!
Tucatanként: 2, 4, 6, 8, 10, 12.
Ered. amerikai ujdonság! „Newerrip”.
Féltelműhatatlan! Ruganyos! Elvitázhatalan! a jelenkor legjobb övszere!!!
Diana-öv (havi kötszer) 8-11 korona. Dusan felszerelt raktár: Irrigatorok, fecskendők, suspensiómokban stb. Női övszer: Pessarium ocularium. Menzinger tanár szerint orvosi rendeltető adatik ki. Ára 3-5 korona.
Uj! „Auto Vaginal Spray”! a legbiztosabb és legkényelmesebb női különlegesség, ára kor. 15.-
Uj! Figyelemreméltó!!! Legujabb os. és kir. szabad. Keleti-féle szervkötő pneumatikus gummi-vagy glicerin töltéssel.
Legujabb képes árjegyzéket, zárt borítékban, útkeltetés mellett küld:
KELETI J. orvos-sebeszi mű-és fényképész.
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK

egnkacsobb helyen és idült folyásoknál befofokondozás nélkül a legbiztosabb gyógyszernek a

„Sanid labdacok”

bizonyulak. Egy doboz 100 labdacos tartalmával és pontos használati utasítással 6 korona. Vidékre utánvétellel küldés.
„Magyar Király” gyógyszerár
Budapest, V., Marokkói-utca 3/a sz. (Ezsbébet tor sarok.)

BRONC-CSILLÁRGYÁR

légszesz-, villam- és acetylen-világításra

Telefon Union 11-04.
STERN, MERKEL ÉS TÁRSAI
BETÉTI-TÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., Szerencsen-utca 35. szám.

Nagy raktár közz osillárokbán ismert szolid kivitelben, a legolcsóbb gyári árak mellett minden stílusban.

SANTAL EGGER

Tiszta keletindiai alapból készült és hatáiban féltelműs a külföldi szereket, melyek még a leghevesebb orvosok is ajánlják.

SANTAL EGGER

Kipróbált magyar készítmény. Számos elismerő levél bizonyítja hogy hatékony és gyorsan meggyógyítja a Balaissá betegségeit.

SANTAL EGGER

ezek a törv. védelet „Sigrisfe” védjeggyel valódi. Ára 3 kor. Utóhaji 3 sz. 40 fill. Utóhaji beiktatása után bementve küldi a **NÁDOR-UTCA 24. SZÁM** BUDAPEST, V., Nádor-körút 24.

Szabott árak! Szabott árak!

Cs. és kir. udv. szállító.

UJONNAN MEGJELENT

dizese árjegyzékét kívánatra ingyen és bementre küld:

Az „ANGOLSZABÓ”-hoz
KOHN HEILMANN és FIAI
legnagyobb férfi- és gyermekruha-áruház,
BUDAPEST,
IV., Károly-körút 12.
Fióküzlet:
Károly-körút 30. szám.

AZ ANGOL SZABÓK
VÉDJEGY
Schutz
Marke
KOHNS

Nem tévesztendő össze előzőekkel hasonlókkal, aki meggyógyul törvényes védjegyzékkel, amely minden egyes ruhadarabon látható.

